

Estonian newspaper
ENGLISH SECTION
In this issue on page 12

WEEKLY PERIODICAL
DATED MATERIAL Mailed in Shirley, L.I.
December 23, 2022

VABA EESTI SÕNA

FREE ESTONIAN WORD

7ISSN 8755-5808; Mailer # 834

Periodical postage paid at New York, NY

Neljapäev, 22. detsember 2022
Nr. 49 (3814) 74. aastakäik
Üksiknumber \$3.-

Thursday, December 8, 2022
Nr. 49 (3814)
Single Copy \$3.-

Talitus & Toimetus: Tel (212) 686-3356
eMail: toimetus@vabaeestisona.com
eMail: talitus@vabaeestisona.com

Postiaadress: 243 East 34th Street,
New York, NY 10016

USA suurendab julgeolekuabi Balti riikidele 20 protsenti

USA kongress avalikustas 20. detsembril järgmise aasta valitsuse rahastamise seaduse, milles sisalduv kaitse-eelarve sisaldab 225 miljoni dollari suurust eraldist Balti Julgeolekuinitsiatiivi raames, mis on 45 miljonit dollarit ehk 20 protsenti enam kui tänavu.

Kokku toetab USA kaitse-eelarves Venemaa agressioonist mõjutatud riike 350 miljoni dollariga, teatas kaitseministeerium.

Välisministeeriumi kantsleri Jonatan Vseviõvi sõnul on tegu olulise sammuga, mis on Eesti pikaajalise töö tulemus. «USA otsus suurendada kaitserahastust Balti riikidele näitab, et meie stra-

teegiline liitlassuhe on tugev,» ütles Vseviõv ja tänas partnereid USAs ning kolleege Eestis, kes selle võimalikuks on teinud.

Tänavuse aasta sisse jääb ka pretsedenditult suur FMF (Foreign Military Fund) toetus, millega Eestile on eraldatud 140,5 miljonit dollarit, mis on ligi 14 korda rohkem kui varasematel aastatel ja mis suuremas matus lähed HIMARS mitmikraketiheitja süsteemide soetamiseks.

Lisaks Balti riikidele toetatakse äsjase otsuse põhjal 35 miljoni dollariga Poolat, 30 miljoni Rumeeniat, 20 miljoni Bulgaariat ja 40 miljoni Gruusiat.

VES/ERR

“Sierra” valiti Oscarite lühilisti

Ameerika filmiakadeemia avaldas maailma ihaldatuima filmiakadeemia eelvalikunimekirjad. Eesti filmidest pääses eelvalikusse lühianimafilm «Sierra».

Režissöör Sander Joone film «Sierra» on sel aastal osalenud enam kui 120 filmifestivalil ning saanud 43 tähelepanuväärset auhinna, kirjutab Postimees.

Parima võõrkeelse filmi

Animafilm “Sierra”.

Oscarile esitatud «Kalev» eelvalikuuse ei jõudnud.

VES/PM

HÄID JÕULE soovib New Yorgi Eesti Kooli pere

Foto: Külli Jürgenson

Valgus sõbralt sõbrale

Valguse edasikinkimine küünalt küünale on komme, millega lõpetatakse igal aastal Kaarli Kooli advendikontsert Tallinnas. Tänavu toimus see 6. detsembril Kaarli kirikus ning sellele eelnes ja järgnes advendilaat. Jagatud valgusega on paremalt 3. klassi klassiõpetaja Martha-Liisa Oinitš, 2. klassi klassiõpetaja Lisbeth Treier ning 2. klassi tüdrukud Melanie Estelle ja Claudia. Foto: kooli direktor Signe Aus

VABA EESTI SÕNA – FREE ESTONIAN WORD ESTONIAN WEEKLY

Owned and published every THURSDAY (except 7/19 and 12/20)
by THE NORDIC PRESS, INC.

243 East 34th Street, New York, NY 10016; Tel. (212) 686-3356
EDITORIAL OFFICE: 243 East 34th Street, Estonian House, New York,
NY 10016; Tel. (212) 686-3356. Editor: Kärt Ulman.

Editorial Advisors: Raul Pettai, Aire Salmre, Sirje Kiin, Mai-Liis Bartling.
Corrector: Merike Barborak.

BUSINESS OFFICE: 243 East 34th Street, Estonian House, New York,
NY 10016 Tel. (212) 686-3356.

BOARD OF DIRECTORS AND OFFICERS OF THE CORPORATION:
Eric Suuberg, President; Leelo Linask, Vice-President; Aino-Liis Tõotsov, Sec-
retary; Aime Andra, Assistant Secretary; Marju Rink-Abel, Maarja Lõhmus,
Kärt Ulman, Counselors.

Periodicals postage paid at post office New York, NY and at addition entry
office: Shirley, NY. USPS number 209-140.

SUBSCRIPTION RATES: by second class mail \$170.00 a year, by first class
mail \$200.00 a year, \$120.00 - 6 mo. PDF version \$100 a year. Single copy \$3.00.

ADVERTISING RATE: \$20.00 per one column/inch

ADVERTISING DEADLINE: TUESDAY preceding publication date.

Opinions expressed in signed or initialed articles do not necessarily represent
the views of the editors. The editors cannot be responsible for unsolicited ma-
nuscripts.

VES tel: 212- 686-3356 / fax: 646-558-7091

E-Mail: toimetus@vabaeestisona.com või
talitus@vabaeestisona.com

Kodulehekül: www.vabaeestisona.com

The Nordic Press, Inc. All rights reserved.

Postmaster: Send address changes to "Free Estonian Word",
243 East 34th Street, New York, NY 10016-4852

VABA EESTI SÕNA tänap

Annetused 26. juuni - 24. detsember 2022

VABA EESTI SÕNA

www.vabaeestisona.com FREE ESTONIAN WORD Estonian American Weekly Since 1949

\$500 ja rohkem

Kangur, Tõnu, Winston-Salem, NC
Rink-Abel, Marju, Kensington, MD

\$100 kuni \$499

Auksmann, Asta, Claremont, CA
Halmay, Ellinor, Washington, DC
Herreik-Kaarsoo, Maie, Palo Alto, CA
Ilves Annunziata, Anne-Reet, Burlington, MA
Jõks, Rauno, Port Washington, NY
Ederma, Ülle, Concord, NC
EELK Los Angeles kogudus
Estonian Evangelical Lutheran Church of NY
Karike Jürima Sonin, Epp, Lexington, MA
Kaseoru, Peter, Sheldon, VT
Koiv, Aavo, Jupiter, FL
Kurman, Tiina, Ithaca, NY
Martin, Helle, Milford, OH
Misiunas, Vaiki, Stuart, FL
Sarapik, Evart, Aberdeen, MD
Paap, Andres, Vero Beach, FL
Rüütelmann, Ervin ja Malle, Holiday Island, AR
Voesar, Detta, Kensington, MD

Kuni \$99

Buck, Maret, Walpole, MA
Burggraf, Malle, Fairbanks, AK
Hanimagi, Kusta, Medford, NJ
Heitur, Edith, Newark, DE
Jurison, Siret, New York, NY

Järg 11. lk

Eesti sealiha! Eesti sealiha?

Rea Raus, jätkusuutliku arengu ekspert

Detsembris valmistuvad kõik pered usinalt pühade-ajaks. Pereemad lappavad kokaraamatuid ja uurivad parimaid pakkumisi supermarketites. Praegusel keerulisel ajal tahame kõik kor-raks aja maha võtta ja paku-da oma lähedastele ja sõp-radele parimat – koosoldud aega ja maitsvaid roogi. Pärast keerukate retseptide katsetamist pöördume siiski ikka ja jälle oma tradit-sioonilise toidu juurde.

Mis see Eesti toit siis on?

Alates 2016. aastast valib Maaeluministeerium igal aastal uue toidupiirkonna, et juhtida tähelepanu kohaliku toidu kultuurile ja kohalikele maitsetele. 2022. aastal oli selleks piirkonnaks Järva-maa. Järvakad valisid oma piirkonna tunnuslauseks "Piimajõed ja pudrumäed", tähistamaks seda, et toit saab alguse piimast. Lisaks on Järvamaa pärimuslike toi-tude hulgas kartul ja oder. Internetis on lausa eraldi veebileht eestitoit.ee, kust on võimalik lugeda nii meie pärimuskultuurist kui tutvuda erinevate retseptidega. Lisaks maitse-elamusele on oma piirkonnas kasvatatud toit meie organismile ikka kõige parem ja omasem. Toidupiirkonna tutvustuse juurde kuulub ka ülevaade kohalikest restoranidest ja kohvikutest ning toidutoot-jatest – tasub seda lehte seega samuti uurida, kui jõu-lulaua katmist planeerida.

Eestlase peolaua domi-neerib läbi aegade ikka sea-liha, ahjukartulid ja hapu-kapsas.

Kuidas käib aga meie seakasvatavate käsi?

Juba selle aasta alguses teatasid Eesti seakasvatavad, et sektor on katastroofi äärel, seda eelkõige tänu pikalt kestnud kriisidele ja eba-võrdsele konkurentsiolekukor-rale.

Seakasvatavate pöördumi-ses valitsuse poole tuuakse lisaks välja, et EFSA ja Eurostati andmetel toode-takse Eestis, võrreldes His-paania, Taani, Poola ja Saksamaaga, kust pärineb enamus Eestisse imporditud sealiha, toitu puhtamalt, kasutades vähem antibioo-tikume ja taimekaitsevahen-deid. Ka paistab Eesti sea-kasvatusektor silma EL-i nõuete täpse järgimise poo-lest loomade heaolu tagamisel.

Meie seakasvatavad on alustanud kvaliteedipro-grammi väljatöötamist, mille eesmärk on veelgi tõsta toodangu kvaliteeti, ning luua tarbijate jaoks usal-dusväärne kaubamärk „Eesti Liha“.

Seakasvatavad Eestis veel jagub, vaatamata mõne aasta tagusele seakatkupeidee-miale, mille käigus tapeti metsades metssead, likvi-deeriti farme ning kehtestati nn üheseapidajatele ülejõu-käivad nõuded nii, et tavalised talupidajad sea-pidamise üldse lõpetasid. Nii kovidiperiood kui tae-vastesse kõrgustesse tõusnud sisendhinnad ei ole meie seakasvatust veel täielikult likvideerinud, kuigi tootjatel on väga raske. Novembri lõpus peetud seakasvatavate konverentsil tõdes seakas-vatavate eestkõneleja Anu Hellenurme, et sealiha ise-varustatuse tase on praegu 80 protsendi ligi ning need numbrid vähenevad lähitule-vikus. Tema sõnul pole Eestis toidujulgeoleku garanteerimine heal järjel. „Meil on olemas riiklikud varud kuni üheks nädalaks ja

see pole kindlasti piisav, et riik suudaks kriisi ajal oma rahva pikema perioodi jook-sul ära toita,“ osutas Helle-nurme murekohtadele Eesti Tõusigade Aretusühistu-lehel. „Eesmärk inimesi toiduga varustada üha kau-geneb. Lisaks on vaja kõige kõrgemal tasandil lõpuks ometi paika saada ka Eesti Toidu Strateegia,“ kinnitas ta. „Toiduga isevarustatus peab olema osa julgeoleku-strateegiast, sest olukorras, kus me peame rakendama oma julgeolekuprotokolle, ei ole enam aega selle peale mõelda.“

Kõige selle strateegilise mõtlemise juures tasub siiski pühade ajal keskenduda liht-samatele teemadele. Mida siis perele jõuluõhtul lauale panna? Mõnusaid retsepte on kindlasti palju, aga siinkohal on paslik jagada Eesti sea-lihaist valmistatud jõuluroa retsepti.

Näiteks selline firma nagu Frank Kutter, kes kasvatab ise sigu ning toidab neid ka Eestis kasvatatud söödaga, pakub oma kodulehel selleks huvitavaid variante. Sealt üks näide:

Põhiroog: Šnitsel seenekastmega:

• 1 kg sea välisfileed • soola, värskelt jahvatatud musta pipart • paprikapulbrit • veidike jahu • 2 muna • riivsaia • rapsiõli	Seenekaste: • 450 g pruune šampinjone • 1 sibul • 2 küüslauguküünt • 1 tl kuivatatud tüümiani • valget pipart • rapsiõli • 1 sl võid • 2 kerget sl jahu • 400–500 ml puljongit • 3 sl Kadaka balsamicot

Kastme tegemine:

1. Kastme tegemiseks koori sibul ja küüslauk ning haki peeneks. Viiluta seened.
2. Kuumuta pannil õli, lisa seened, maitsesta soola ja pipra-ga, puista peale tüümiani. Kui seened on veidi praadinud, lisa sibul ja küüslauk ning või.
3. Prae läbi, seejärel puista peale jahu, sega ning kuumuta, siis lisa jaoks, pidevalt segades, puljong. Viimasena lisa balsamico.
4. Kata kaanega, keera tuli võimalikult madalaks ning lase 10–15 minutit haududa.

Valmistusjuhend:

- Viiluta liha, haamerda lihahaamriga õhemaks. Maitsesta soola ja pipraga.
- Võta kolm taldrikut. Ühele puista jahu, mille hulka sega paar tl paprikapulbrit. Teisele riivsaia ning kolmandas taldrikus klopi lahti munad.
- Seejärel kasta lihaliigud esmalt jahusse (üleliigne raputa maha), siis munasse ning lõpuks riivsaia sisse.
- Kuumuta pannil õli ning prae jaoks kuldseks.
- Serveeri šnitsleid seenekastmega. Head isu!

Õnnelikku pühade lõppu ja head uut aastat!

Soovib

Eena-Mai Franz Koosild

Rõõmsaid jõulupühi ja õnnelikust uut aastat!

PRIMA PERE

LÄULE MATTI HENNO

**New Yorgi Eesti
Haridusselts**

soovib

kõikidele liikmetele ja toetajatele

rahulikku jõuluaega

ja õnnelikku uut aastat!

Ärge unustage uuendamast oma Vaba Eesti Sõna tellimust!

Rõõmsaid jõulupühi
Ilusat pöörioöd

Rahu uueks aastaks

Me mõtted on ukrainlastega

George, Karin, Henry ja George

Soovime Teile
rahulikku jõuluaega
ja lootusrikast uut aastat!
Hoia ennast ja hooli teistest!

BOSTONI EESTI SELTS × BOSTONI EESTI KOOL

Rõõmsaid jõulupühi
ja

Jumala õnnistust uueks aastaks!

Gilda Karu ja Fred Foy

Arlington Heights, Illinois

Kauneid jõule ja õnnelikku uut aastat

soovib

Virve Vaher

SOOVIME TEILE TOREDAID JÕULUPÜHI
JA MAGUSAT UUT AASTAT !

AMEST FOODS

www.amestfoods.com

**Häid jõule soovivad
kaasmaalastele:**

Anson, Tiit S & Ylo, Andover, CT

Heitur, Edith, Newark, DE

Kuisk, Linda, Houston, TX

Indrik ja Kersti Linask, Rockville, MD

Merend, Toivo & Judy, Encinitas, CA

Milles, Helga, Voluntown, CT

Naelapää, Edith, Houston, TX

Roomets, Ilme perega, Baltimore, MD

Ruus, Karin, Strongsville, OH

Sepp, Imbi, Manchester, NJ

Uudna Tammaru, Krista, Spotswood, NJ

Vesterstein, Paul, Riviera Beach, FL

Järgmine leht ilmub 5. jaanuaril 2023

Välisministeeriumi kultuuripreemia sai tänavu ansambel Svjata Vatra

Eesti-Ukraina ansambel Svjata Vatra esinemas välisministeeriumis tänuüritusel.
Fotod: välisministeerium

Välisminister Urmas Reinsalu andis 14. detsembril üle välisministeeriumi iga-aastase kultuuripreemia folkmuusikat mängivale ansamblile Svjata Vatra Eesti-Ukraina kultuurisidemete hoidmise ja Ukraina toetamise eest sõjatingimustes. Samuti tunnustas minister samal sündmusel ka kodanikudiplomaatia tänukirjade saajaid.

Urmas Reinsalu tõi preemiat üle andes esile kultuuridiplomaatia olulise rolli ka praeguses keerulises olukorras, mil Ukraina võitleb terve Euroopa julgeoleku ja meile oluliste väärtuste nimel. „Peame igati toetama ja tunnustama neid kultuuritegijaid, kes hoiavad oma loomingut kaudu Eesti-Ukraina kultuurisidemeid ja toetavad Ukrainat. Svjata Vatra on seda kahtlemata teinud silmapaistvalt hästi,“ sõnas Reinsalu.

Välisministeeriumi kultuuriröõuniku Dimitri Mironovi sõnul on Svjata Vatra pühendunud töö märkimisväärne mitmel tasandil. „Tänu enda loomingule on Svjata Vatra aidanud kujundada Eesti head mainet ja toetada Ukrainat,“ ütles Mironov. „Svjata Vatrast tuntakse nii Eestis, Ukrainas kui ka laiemalt maailmas. Nende

loomingut iseloomustab rahvamuusika oskuslik ühendamine tänapäevaga. Täis- ja poosid kontsertidel kinnitavad seda, et muusikud on leidnud oma tee publikuni,“ lisas ta.

Preemia üleandmisel osales Svjata Vatra kogu kollektiiviga, kaasa arvatud Ruslan ja Terje Trochynskyi koos perega. „Olen selle väärrika tunnustuse eest südamest tänulik! Usun, et auhinna andes hinnati meie ansambli 17-aastast panust eesti ja ukraina kultuuri esindamisel Eestis, Ukrainas ja kahekümnes teises riigis,“ ütles Ruslan Trochynskyi. „Sellel keerukal aastal oleme mitmesugustel Ukrainat toetamise sündmustel selgesti tundunud, et meie ansambli olemus on muusika kaudu inimeste ühendamine. See on omamoodi kultuuridiplomaatia, mida uhkuse ja rõõmuga kanname.“

Esimest korda anti välisministeeriumi kultuuripreemia üle 2010. aastal ja tänavu tunnustati loomeinimesi juba kolmeteistkümnendat korda. Varasematel aastatel on preemia saanud teiste seas ansambel Trad.Attack!, tänavakunstnik Edward von Lõngus, Arvo Pärt, Imbi Paju, Ewert and The Two Dragons, Kalle Kasemaa, ERSO, Anne Erm, Kristiina

Ehin, mängufilmi „Mandariinid“ tegijad ja Louis Kahn SA.

Samal sündmusel tunnustas minister Urmas Reinsalu ka Eestis tegutsevaid kodanikudiplomaatia tänukirjade saajaid. Välisministeerium annab tänukirju välja samuti kolmeteistkümnendat korda. Tänukirja saab inimene või kodanikuühendus, kes on pikaajaliselt ja silmapaistvalt aidanud vabatahtlikkuse alusel hoida eesti keelt, kultuuri ja vaimust või tutvustanud Eesti ettevõtluskeskkonda, digihiskonda ja ärikultuuri, andes oma panuse Eesti riigi hea maine loomisesse oma asukohamaal.

Kodanikudiplomaatia tänukirjade saajad Eestist:

1. **MTÜ Mondo** – suure panuse eest Ukraina abistamisel
2. **MTÜ Slava Ukraini** – suure panuse eest Ukraina abistamisel
3. **MTÜ Eesti Pagulasabi** – suure panuse eest Ukraina abistamisel
4. **Ragnar Sass** – suure panuse eest Ukraina abistamisel
5. **Tiina Ilse** – Idapartnerluse keskuse idapartnerlussuuna pikaaegse arendamise eest

ERR arhiivi uus keskkond avab Eesti tele- ja raadioajaloo põhjatu varamu

Eesti Rahvusringhäälingu arhiiv on läbinud mahuka uuenduse ja avanud uue kasutajasõbraliku platvormi arhiiv.err.ee, kust leiab pea 80 000 tunni jagu video- ja helimaterjali erinevatest aastakümnetest.

Eesti Rahvusringhäälingu arhiiv on läbi aastakümnete talletanud Eesti kultuuriloo ning raadio- ja teleprogrammidena seotud materjale, heli- ja videofailidest mahuka fotokogumikuni. Uuenenud platvormil on külastajal ligipääs rohkem kui 55 000 video- ja 108 000 audiofailile, mis on salvestatud ja toodetud rahvusringhäälingu ja selle eelkäijate poolt. Fotode andmebaasi kuulub täna enam kui 220 000 fotot.

"Arhiivi keskkonna uuendamine on olnud rahvusringhäälingu üks prioriteete. Tegemist on olulise osaga Eesti kultuuripärandist ja ajaloolisest mälestusest," märkis ERR-i juhatuse esimees Erik Roose, lisades, et tegemist on viimaste aastate suurima

ja olulisima arendusega rahvusringhäälingus. Uus platvorm sündis koostöös ERR-i arhiivitoimetuste, arendusosakonna ja disainistuudioga Fraktal.

Uus keskkond sobib külastajatele nii kiireks uudistamiseks kui ka süvitsi uurimiseks, sh õppematerjalideks koolides või alusmaterjalina teadustöök. Arhiiv uueneb pidevalt nii sisu kui ka kasutajamugavuse poole pealt.

Arhiivimaterjalid on lehel leitavad video- ja audiokülgedel, fotode jaoks on loodud eraldi alajaotus. Vanimad audiofailid pärinevad möödunud sajandi algusest, videoarhiivi on materjale talletatud 1960. aastatest. Rahvusringhäälingu arhiivi lehel leiab ka "Kultuuripärandi digiteerimine 2018-2023" projekti raames hiljuti digiteeritud 645 Eesti Telefilmil filmi ja üle 500 kontsertpala.

Arhiiv on leitav aadressilt arhiiv.err.ee.

Vaba Eesti Sõna toimetaja Kärt Ulman võtab kodanikudiplomaatia tänukirja vastu välisminister Urmas Reinsalult.

6. **Kärt Ulman** – pühendunud töö eest USAs ajalehe Vaba Eesti Sõna väljaandmisel, toimetamisel ja arendamisel

7. **Silver Tambur** – järjekindla ja tundliku tegevuse

eest ingliskeelse väljaande Estonian World juhtimisel, mis ühendab eestlasi ja Eesti sõpru Eestis ja laias maailmas.

Välisministeerium

Estonian Relief Committee
estoreliefusa.org

Meie toetused on oluliseks abiks paljudele puudustkannatavatele inimestele Eestis ning aitavad säilitada ja edendada eesti kultuuri USA-s

Toomas Kilm Esimees	Helena Otsa Abiesinaine	Leena Kangro Sekretär	Kaarel Laev Laekur	Liisa Sestrich Toetuste direktor
Mati Laan Direktor	Lya Karm Direktor	Pia Salmre Direktor	Gunnar Tamm Direktor	Virve Vaher Direktor

Aasmaa, Sirike ja Andrus,
Denville, NJ

Abel, Marju ja Rein, Kensington,
MD

Albaz, Katrin ja Ofer, Little Neck,
NY

Anniko, Peter, Baltimore, MD

Anvelt, Silvi, Fort Mill, SC

Anson, Ylo ja Tiiu, Andover, CT

Apfel, Virginia, Fort Lee, NJ

Arens, Olavi, Savannah, GA

Arulaid, Mari, Medford, NY

Barborak, Merike, Fairfield, CT

Bathish, Riina, Palm Beach
Gardens, FL

Becker, Eduard, Fort Myers, FL

Bergey, Hilja, Hope, RI

Bierbrunner, Merike, Bridgeton,
NJ

Blossfeldt, Marika, Beacon, NY

Blumfeldt, Mall, Jamaica
Estates, NY

Butterer, Silva, Ann Arbor, MI

Buttigieg, Mia, Hudson, NY

Carswell, Tiia, San Francisco,
CA

Clements, Carol, Holtsville, NY

Clements, Kaidi, Patchogue, NY

Cohen, Andrea, Laurel, MD

Depalma, Helle, Linwood, NJ

Eesti Üliõpilaste Selts (EÜS)

Elmi-Rannas, Margit, Union
City, NJ

Erickson, Monika, Palm Beach,
FL

Ets, Tiina ja Agu, Brunswick,
MD

Fletcher, Liisi Vanaselja, New
York, NY

Freudig Lantz, Malle, Cupertino,
CA

Frey, Linda, Mt. Laurel, NJ

Gasparian, Renato ja June,
Fairfield, CT

Gentalen, Carol, Bluffton, SC

Gulbenk, Celia, Nashville, TN

Hantho, Monica Helle ja Mark,
New York, NY

Hass, Ronni, Kennebunkport,
ME

Heinsoo, Kristi, Rancho Mirage,
CA

Heitur, Edith, Newark, DE

Herreid, Dorrit, Evanston, IL

Hint, Peter, Centerport, NY

Hirs, Anne, Belleville, NJ

Eesti Abistamiskomitee USA-s toetajad
soovivad ligimestele, sõpradele ja eestlastele
üle maailma
rõõmsaid jõulupühi
ning õnnerikast uut aastat!

Härms Washington, Maaja,
Willoughby, OH

Iives, Aare, Charlestown, NH

Indianapolis Eesti Selts, IN

Ise, Anne-Liis, Ellicott City, MD

Jaanus, Maire, New York, NY

Janums, Alexander, Hurley, NY

Jensen, Silva, Tinton Falls, NJ

Jurison, Siret, New York, NY

Juta Järveri mälestuseks (*Helena
Otsa poolt*)

Kaevando Hicks, Carmen,
Weslaco, TX

Kalam, Tõnu, Chapel Hill, NC

Kangro, Leena, Milford, CT

Karm-Laukaitis, Lya, Bethesda,
MD

Karu, Gilda, Arlington Hgts, IL

Karilaid, Erika, Hobe Sound, FL

Kaseoru, Peter ja Dianne,
Sheldon, VT

Kaup, Anne Liis ja Heinart,
Westwood, NJ

Kelly, Annela, Barrington, RI

Kendrick, Thea ja Ronald,
Toledo, OH

Kerra, Ines, Cambridge, OH

Kiigemägi, Mai, Corvallis, OR

Kiis, Helle, Naples, FL

Kilm, Toomas ja Ly, Chatham,
NJ

Kilm, Pia, Las Vegas, NV

Kint, Saima, Oakland, CA

Kivi, Arvi, Greensboro, NC

Kirss, Rein, Needham, MA

Koiva, Tina, Media, PA

Korp! Indla

Kosenkranius, Eda ja Rein, San
Diego, CA

Kotkas, Derbi, River Edge, NJ

Kreek, Aili ja Rein, Abingdon,
MD

Kukk, Toomas, Naples, FL

Kurm, Paul, Toronto, ON

Kuuskmäe, Mati, Redondo
Beach, CA

Käärid-Austell, Elgi, Frederick,
MD

Kõiv, Aavo, Jupiter, FL

Künnapas, Enn ja Linda,
Hasbrouck Hgts, NJ

Laan, Mati ja Milvi, Santa
Monica, CA

Laev, Heljo, Bronx, NY

Laev, Kaarel, New York, NY

Larson, Alice, Oak Park Hgts,
MN

Lawyer, Viuu, San Mateo, CA

Leesment, Hendrik perega,
Huntington Beach, CA

Lenhart, Aili, Midlothian, VA

Lepper, Anne Liisa ja Alan,
Surgoinville, TN

Leppik, Ilo, Golden Valley, MN

Liias, Rev. Jürgen, Melrose, MA

Lichter, Karin, Sun Lakes, AZ

Linask, Indrik ja Kersti, Tolland,
CT

Linask, Kersti, Clearwater, FL

Linask, Madis, Willington, CT

Lipp, Ellen, Fresno, CA

Lohmus, Peter, McLean, VA

Loite, Tiina ja Fred Conrad,
Saratoga Springs, NY

Maandi, Karin ja Erik,
Rocky Hill, CT

Maasik, Lii, Rye, NY

Mabry, Ryan, Towson, MD

Mans, Tiina ja Toivo, Yorktown,
VA

Martinson, Eve, Storrs
Mansfield, CT

Martinson, Kiku ja Märt,
Deerfield Beach, FL

Melts, Riho ja Silja, Glen Cove,
NY

Merend, Enel, Saratoga Springs,
NY

Miller, Richard, Pleasantville,
NY

Milles, Epp ja Maano, Berkeley
Heights, NJ

Mills, Lisa, Kennebunk, ME

Multer, Ell-Piret, Grand Forks,
ND

Murray, Elisabeth Orino,
Kennebunk, ME

Naelapää, Edith, Houston, TX

Nei, Toivo, Orlando, FL

Nesenbergs, Helvi, Prescott, AZ

Noto, Frank, East Windsor, CT

Nurmberg, Heino, La Quinta,
CA

Nurmepuu, Kalle, Lemmon, SD

Oja, Erik, Hartsdale, NY

Oja, Tonis, Scarsdale, NY

Ojamaa, Karen ja Mart,
Lexington, MA

Ojamaa, Anu ja Indrek, Hamilton
Township, NJ

Olvet, Riina, Middle Village, NY

Onton, Aare, Saratoga, CA

Orro, Peeter ja Marianna, Bay
Village, OH

Otsa, Helena ja John Lowman,
Wilmington, DE

Otsa, Irja, Stamford, CT (*Virve
Otsa mälestuseks*)

Otsmaa, Mati ja Silvia, Orinda,
CA

Paap, Andres ja Ursula, Vero
Beach, FL

Pajusi Halstead, Linda,
Annapolis, MD

Parks, Karin, West Palm Beach,
FL

Parts, Anu, Dekalb, IL

Parts, Helve ja Heiki, Palm
Beach Gardens, FL

Pauga, Anne ja Alvis, Franklin
Lakes, NJ

Paul, Hillevi ja Sven, Niskayuna,
NY

Pedak-Kari, Maria,
Gaithersburg, MD

Pertel, Peter, Brookline, MA

Petersen, Karl, Chapel Hill, NC

Piano, Helina, Oxford, OH

Pierce, Ene, Collinsville, CT

Pikat, Hilja, Chicago, IL

Prio, Tiina, Boca Raton, FL

Puskar, Arno, Jersey City, NJ

Puskar, Lia Mai ja Erik,
Rockville, MD

Puskar, Thea, Silver Spring, MD

Puust, Siiri, Buffalo, NY

Pärl, Charles, Bayside, NY

Pärtna, Jakob, West Valley City,
UT

Rakfeldt, Kristi ja Jaak,
Bethany, CT

Rettig, Tiia, West Chester, PA

Rock, Silvia, Catonsville, MD

Roomann, Linda, Cincinnati, OH

Ruetman, Andres, Sylmar, CA

Ruus, Karin, Strongsville, OH

Saarmann, Mary ja John,
Stanhope, NJ

Saluri, Peep ja Ülle, Matawan,
NJ

Sarapik, Evart, Aberdeen, MD

Sein, Robert, Rutherford, NJ

Sepp, Phyllis ja Peter, Bedford,
NY

Sestrich, Liisa ja Daniel, Point
Pleasant, NJ

Sibul, Malle, Bradenton, FL

Sieberg, Margus ja Eila, Spring
Valley, NY

Siismets, Erich ja Heidi,
Andover, CT

Sillat, Uve, Culver City, CA

Simmons, Alice, Las Vegas, NV

Singer, Aet, Jupiter, FL

Singer, Aili Paal, Shrewsbury,
MA

Sinka, Arvi, Troy, MI

Soosaar, Virve, Hendersonville,
NC

Stevens, Lia ja Rick, Ann Arbor,
MI

Suuberg, Ina ja Eric, Barrington,
RI

Sutt, Annika, Astoria, NY

Sõrra, Dr Toomas ja Riina,
Brooklyn, NY

Taagepera, Salme ja Rein,
Irvine, CA

Tamm, Gunnar, Chester, NY

Tamm, Ivi, Bronx, NY

Tammaru, Enn ja Lemmi,
Naperville, IL

Tarikas, Ilmar ja Pamela,
Panama City, FL

Teetsov, Anna ja Jan, Oak Park,
IL

Telmet, Juhan, Sterling Hgts, MI

Tint, Jüri, East Hampton, NY

Toomre, Alar, W. Newton, MA

Toomsoo, Maie, Garnet Valley,
PA

Treier, George, Pittsford, NY

Truumees, Imbi ja Arvid,
Cresskill, NJ

Turu, Aino, Webster, NY

Uustal Vito, Lia, Natick, MA

Vaher, Virve perekonnaga,
Middle Village, NY

Vainu, Tiiu, Aiken, SC

Vaska, Tiina ja Markus,
Denville, NJ

Vesterstein, Paul, Riviera Beach,
FL

Viru, Karin ja Leo, Dumont, NJ

Visnapuu, Olav, San Jose, CA

Vondra, Hele, King of Prussia,
PA

Weeks, Kaja, Silver Spring,
MD

Wichman, Kadri ja Indrek,
Okemos, MI

Wilson, Luule ja Märt, San
Francisco, CA

Abistamiskomitee toetab:
Eestis

- Eesti Punane Rist (Ukraina pa-
gulusabi)
- Tallinna Lastehaigla Toetusfond
- Eesti Pimekurtide Tugiliit
- SOS Lasteküla Eesti Ühing
- Naiste Varjupaigad ja Toidupan-
gad
- Veteranid ja Vigastatud Võit-
lejad

USA-s

- Eesti majad, seltsid ja program-
mid: New York, Long Island, Con-
necticut, Washington, Lakewood,
Chicago, San Francisco ja Põhja-
Kalifornia, Seattle
- Lääneranniku Eesti Päevad LEP
2022
- Eesti laulukoorid USA-s
- Eesti rahvatantsurühmad USA-s
- Eesti Gaidide ja Skautide
Malevad

- Eesti Skaudi ja Gaidi Sõprade
Seltside Liit (Järvemetsa/Lake-
woodi Laager)

- Eesti Spordiliit USA
- Eesti Kultuurifond USA-s
- Eesti Arhiiv Ühendriikides
- Vaba Eesti Sõna programm

Palun aidake kaaseestlasi!

Check:

Estonian Relief Committee
243 E. 34 ST, New York, NY
10016

Paypal / Credit Card

Web: www.estoreliefusa.org

or Scan:

The Estonian Relief Committee, Inc.
is a non-profit organization organized
under IRC §501(c)(3). Your donation is
tax deductible to the extent allowed by
the Internal Revenue Code.

UUDISEID EESTIST

Vargad viisid Tartu ülikooli raamatukogust ligi 80 000 euro väärtuses haruldasi raamatuid

Tartu ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnast läks aprillis kaduma kaheksa ülihinnalist trükist, mille väärtus võib kokku ulatuda ligi 80 000 euron, kirjutab Tartu Postimees.

Õhtuleht käsitleb teemat pikemalt, intervjuuerides ka raamatukogu direktor Krista Arut, kes ei näe toimunud mingit ilukirjanduslikku sara, vaid asutuse avatuse kõige küünilisemat ära kasutamist. Kriminaalmenetlus käib ja päris kõigest ta rääkida ei saa.

„Kui Eestisse hakkasid saabuma Ukraina põgenikud, võtsime ka meie hoiaiku, et katsume raamatukoguga Ukraina tudengeid ja peresid toetada,“ räägib Aru. „See tähendas, et nad said lihtsustatud korras ajutise lugejakaardi, ehkki kontrolliti ka dokumente. Me ei teinud põhjalikku küsitlust ja püüdsime neid igati aidata.“

Aprillis saabus raamatu-

kokku kaks meest, üks vanem ja teine kuni 30aastane. Mõlemad rääkisid vene keelt, noorem oli legendi kohaselt Ukraina põgenik, kes läks Lätti oma onu juurde. Onu tahtis aidata õepojal teha uurimistööd, et ta saaks kandideerida ühte USA ülikooli. Selle jutuga pääsesid mehed haruldaste raamatute lugemissaali ehk niinimetatud RARA saali, et uurida 19. sajandi alguse Venemaa tsensuuri ja trükipoliitika korraldust. „Kui nad olid seda kümme päeva teinud ja lahkunud, olid nad vahetanud kaheksa haruldast raamatut peenelt tehtud koopiate vastu. Aga see selgus alles augustis,“ kirjutas Tartu Postimees.

Leht märgib, et sarnaseid vargusi on juhtunud ka Läti rahvusraamatukogus, kus neid huvitasid samuti Nikolai Gogoli ja Aleksandr Puškini teosed ning eeldatavasti on nad tegutsenud ka Varssavis, kuid seni ei ole kedagi kahtlustatavana kinni peetud.

VES/PM Õhtuleht

Rõuge volikogu ei toeta Nursipalu laiendamist

Rõuge vallavolikogu otsustas 20. detsembri istungil ühehäälselt, et nad ei poolda Nursipalu polügooni laienemist.

"Otsuse sisu oli, et meie nõuame selle polügooni suhtes täiendavaid keskkonnanuuringuid. Me nõuame, et see asi viiakse läbi vastavalt

planeerimisseadustele ja sellega koos ka mahu-uuringud, ning kaasatakse ka kogu kogukond ja valla juhtkond," selgitas vallavolikogu esimees Mati Kuklane (EKRE) 19 volikoguliikme otsust.

Volikogu esimehe sõnul on Nursipalu puhul praegu palju küsimusi õhus, muu hulgas

TÄHELEPANU

Vaba Eesti Sõna EI VASTUTA, kui autori poolt antud informatsioon ei vasta tegelikkusele.

Valuutakursid euro suhtes

22. detsembril 2022

USA dollar	1,01
Kanada dollar	0,75
Austraalia dollar	0,66
Rootsi kroon	0,1
Taani kroon	0,13
Inglismaa nael	1,13
Poola zlot	0,21
Venemaa rubla	0,02

Noorte ristsõna nr. 4922 vastused

PAREMALE: 1. Pööning, 6. ko (koot), 7. Nadal, 10. isotermineline, 15. Anna Haava, 16. Ug (ugala), 17. oratoorium, 19. PLO, 21. Soome, 22. oim, 23. aurik, 24. pa (pai), 25. idioot, 26. Rabat, 28. sol, 29. Aas, 30. Li (Liiv), 31. ilus, 34. tiik, 35. enamlane, 38. krematoorium.

ALLA: 1. Pöialpoiss, 2. ökonoomiline, 3. notar, 4. kanuu, 5. flegmaatik, 7. nivoo, 8. alarm, 9. Di (Dijon), 11. sn (käsn), 12. eha, 13. ratsut, 14. maoor, 18. ie (õied), 20. lido, 23. aokuma, 24. palitu, 26. ra (Norra), 27. aster, 32. lam (lammas), 33. slt (sült), 35. er (Keres), 36. ao (aort), 37. No (Nobel).

kompanseerimismehhanism neile inimestele, kes peavad oma kodu jätma.

"Tuleb välja, et meil ei ole isegi seadusandlust, mis lubaks inimestele need õiglase hinnaga kompenseerida."

Täiesti lahendamata on volikogu esimehe sõnul ka see küsimus, mis saab nende inimestega, kes jäävad harjutusvälja ümbruses nn kahe kilomeetri tsoon.

Volikogu ettepanek on esmalt hakata muutma seadusi, et inimesed saaksid õiglase kompensatsiooni oma majade eest. "Seal on ikka pered, kes on aastakümneid oma elamisi ehitanud ja müüa nüüd see maha mingi 100 000 või 150 000 euroga ja osta Lasna-mäel korter ja vaadata siis aknast välja... Selline lähe-nemine meile küll kuidagi ei sobi," ütles Kuklane.

Praeguste plaanide järgi saab Nursipalu harjutusvälja suuruseks koos olemasoleva harjutusväljaga 9882 hektarit. Selle alla jääb üle 200 eraomandis oleva maaüksuse ja 21 kodu.

VES/ERR

TÄHTAEG

Ajalehes Vaba Eesti Sõna avaldamiseks mõeldud artiklid peavad toimetuses olema teisipäeval, lühiteated ning parandused neljapäeva hommikuks. Kuulutused võib jätta ka toimetuse telefoni automaatvastaja peale. Toimetuse büroo on avatud neljapäeviti kell 10-4 pl, telefon 212 686 3356. Toimetajaga saab ühendust saates meili toimetus@vabaeestisona.com.

Lumetorm Birgit tuiskas ka Tallinna jõuluturul

Lumetorm nimega Birgit, mis lähenes Eestisse kagust, tõi kõikjale kõvasti lumelisa. 12. detsembri varaõhtul oli Tallinna Raekoja platsi jõuluturu majakesed ammu suletud ja vaid üksikud hinged liikusid tänavatel, kuna tuule- ja tuisumõll oli kõva. Vanasõna ütleb, et küll küllale liiga ei tee, aga mõned vist juba vaidleksid vastu. Saaremaa kogu talve lumekoristuse eelarve sai torminädalaga otsa. Aga talisportlased olid üliõnnelikud. Foto: Riina Kindlam, Tallinn

Pea kaks nädalat tagasi nädalavahetusel üle Eesti liikunud lumetorm Birgit tekitas kõige rohkem kahju Saare- ja Hiiumaal, jättes tuhanded inimesed elektrita ning häiritud oli ka mobiilside. Tugev lumesadu muutis teed kohati läbimatuks.

15. jõulukuu seisuga näitas ilmateenistus.ee lumekaart, et kõige rohkem lund oli Saaremaal Uue-Lõvel (39 cm), seejärel Tudus Lääne-Virumaal (38 cm) ja kolmas koht läks Tallinnale (37 cm).

Kuna hoolimata pingu-tustest ei suutnud elektriliine hooldav riigifirma Elektri-

levi Saaremaal ja Hiiumaal elektriühendusi taastada, ristsid naljahambad liinifirma uues nimega "Elektreilevi".

Nali naljaks, aga Elekt-rilevi juhatuse esimees Mihkel Härm rääkis ERRile, et kogu Eesti elektrivõrgu ilmastikukindlaks muutmine maksab umbes kaks miljardit eurot. Eestis on tema sõnul kaks kolmandikku ilmastikukindl vörk ning veel 20 000 kilomeetrit on vaja selliseks muuta. Võrdluseks: ainult Saaremaa elektririkete likvideerimine võib Härm hinnangul minna maksma umbes kaks miljonit eurot.

VES

Leia pildilt elektriliinid. Foto: Margus Muld/ERR

Vaba Eesti Sõna tellimishinnad

Tellimishind aastaks

Kiripostiga (1. kl) USAs	\$200
Ajalehepostiga USAs	\$170
Kiripost (6 kuud)	\$120
Kiripostiga Kanadasse	\$200
Lennupostiga välismaale	\$230
Lehe pdf versioon	\$100
Üksiknumber	\$3

Soovin tellida Vaba Eesti Sõna nädalaks.

Mr., Mrs., Ms. :

Aadress:

..... Postiindeks (ZIP) -

Telefon:epost:

Tellimisraha, US \$., saadan siinjuures tšekiga või rahakaardiga

The Nordic Press, Inc. nimele järgmisel aadressil:

The Nordic Press, Inc. 243 East 34th Street, New York, NY 10016

Informatsioon VES talituses: Eve Saar-Kiil (212) 686-3356

Küll on ootamine pikk...

Vennad **Timo** ja **Ott Tammaru** valmistuvad jõuludeks ema ja isa abiga juba pikemat aega. On jõulumuusikat, jõululugusid, jõuludeks ehtimist ja palju veel. Väike Eesti Sõna küsitles neid, et saada paremat pilti milline võiks olla nende peres jõlueelne aeg.

Väike VES: Kuulsin, et teile meeldib lugeda. Kas on üks raamat või jõulujutt, mis teile kohe väga, väga meeldib? **Ott:** The Snow Globe Family. **Timo:** Kõik jõulujutud meeldivad. **Väike VES:** Timo, mis teeb jõulujutud erilisteks? **Timo:** Meile meeldib olla mama'ga ja lugeda! **Ott:** Sest mulle meeldib. **Väike VES:** Kes on pähklipureja? **Timo:** Timo ja Ott tegid pähklipurejad. **Ott:** Meie tegime endi jaoks. **Väike VES:** Kuidas te dekoreerisite neid? Need on värvirohked. Kas te andsite nendele nimed ka? **Timo:** Mul on punane ja tagant on roheline. Ma valisin need värvid, sest need olid jõuluvärvid. Seal on ka must selle peal, sest ma segasin rohelise värvi ja punase värvi kokku. **Ott:** Ma tegin ise värvi ja *googly eyes* ka. Meie päkapikkudel on hoopis nimed: Pannkook ja Sprinkles! **Väike VES:** Vahva! Ema ütles, et teile läheb Pähklipureja lugu väga hästi korda. Kui mitu korda olete juba sel aastal lugenud raamatut "The Nutcracker"? **Ott:** Kaks korda. **Väike VES:** Miks see jõulujutt nii meeldib teile? **Timo:** see Mouse King tegelane meeldib. Sest ta kasutab lusikaid, et visata kuule (*cannon balls*). **Ott:** Mulle meeldivad see tüdruk ja poiss, kui nad saavad *nutcracker*'i. **Väike VES:** Kuidas teie peres valmistutakse jõuludeks? **Ott:** Paneme ehted. Puu ehted, *nutcrackers*, lumememmed, jõuluvana... **Timo:** Hot cocoa bar! **Väike VES:** Yummm... Mis on üks traditsioon, mida teie peres alati tehakse pühade ajal? **Timo:** Lumememme ehitamine, ehted, lumepallisõda, advendikalender, kingitused.... **Ott:** Jätame porgandid põhjapõtrade jaoks! **Väike VES:** Kas teil on ka lemmikuim osa jõuludest? **Timo:** Jaa. Kingitused, *Elf on a shelf*, adventikalendrid ja "12 days of bookmas."

(Me saame uue juturaamatu igal õhtul need 12 päeva enne jõule.)

Ott: jõuluraamatud ja kingitused.

Häid Pühi!

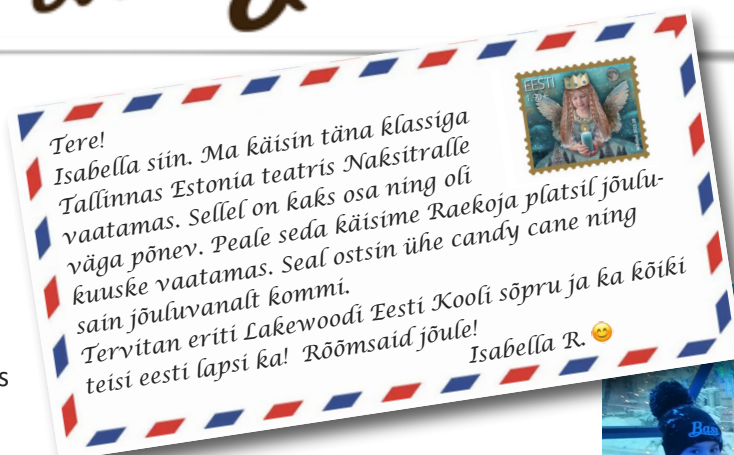

Jagatud rõõm on suurim rõõm – ka jõuludel!

Connecticuti gaidüksus Põhjatütrede tervitab igas vanuses gaidõsaraid ja skautvendi üle ilma! Meie arust on kõige toredam viis jõuludeks ette valmistada jõululaulude ja sõprade naeru saatel, aga isegi omapead saab tekitada toredat pühademeeleolu.

Nagu ikka on ka jõulude ajal valgus – kas siis küünlasära, päikesesoojus või helkiv täht rõõmu toojaks. Iidsetest aegadest on kujund nimega "kaheksakand" esinenud rahvustrites ja ka kaitsesümbolina.

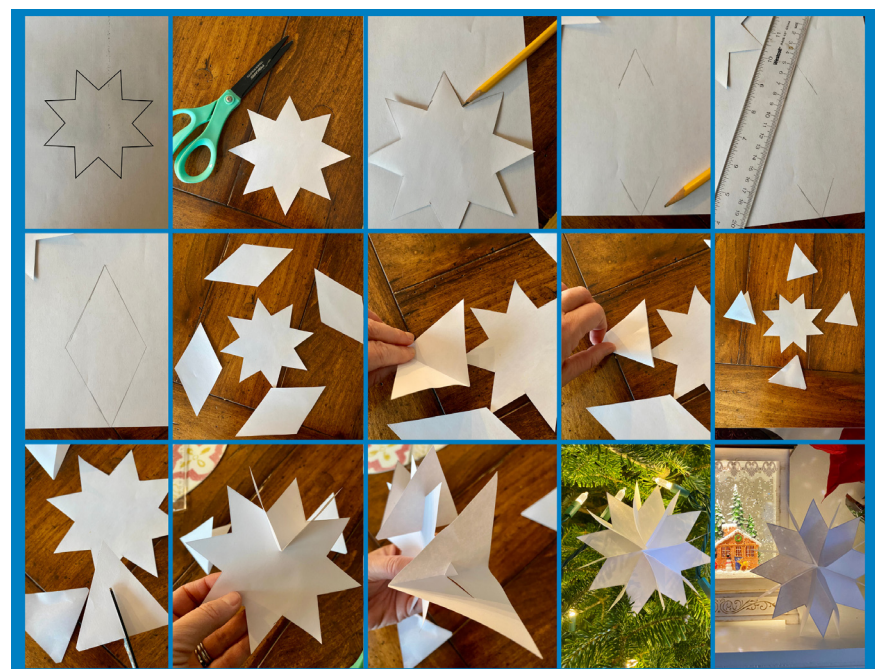
Rattaga ja iseseisvalt: Haapsalus on kodune ja mõnus aastaringelt

Tere! Ma elasin Ameerikas, aga siis ma kolisin Eestisse. Nüüd ma elan Haapsalus. Minu nimi on Isabella ja mul on üks kass. Minu kassi nimi on Mustikas. Ma olen 8 aastane ja õpin 2.a klassis HLA koolis. Mulle meeldib Eestis väga. Mul on siin palju uusi sõpru. Ma oskan nüüd palju eesti keelt. Alguses oli natuke raske eesti keelt rääkida, aga nüüd on lihtne. Eestis saab üksi linnas ringi käia, poodi minna ja saab sõpradel üksinda külas käia.

Isabella Rehkalt, 8.a.

See on Haapsalu jõulutraditsioon, et nädalavahetusest on suure jõulukuuse juures ka külas jõuluvana. Kuidas ta küll jõuab igale poole! Talle on tehtud selline armas klaaskuppel-majake ning lapsed käivad temaga juttu ajamas. Ja muidugi jagab ta lastele kommi ka. Praegu on meil palju lund ning õues on nagu talvepostkaardil.

Fotod: ngdr Ellen Mürsepp

Seda ka teiste rahvuste mustrite motiivides. Kaheksakand on ka tähe kuju ja sobib suurepäraselt jõulukaunistuste ja sümbolite hulka. Põhjatütrede jagavad teiega kaks lihtsat kaunistust, mida saate

teha sõpradega või omapead. Üllatage pereliikmeid, kaunistage jõulukuuse või tehke kasvõi omale kauneid pabertähti.

Kingime teile piltjuhendi! **Jagatud rõõm on suurim rõõm! Rõõmsaid Jõule!** PS Tähelepanelikul taevavaatlejal Põhja-Ameerikas on detsembri lõpus võimalik näha "Urseids" tähesadu. Teadmisi loodusest, Eestist ja huvitavaid kogemusi saab gaidperega palju.

Kui soovid üksuse tegevusega tutvuda või rohkem kuulda gaidlusest, võtke ühendust üksuse juhiga ngdr Ellen Mürsepp (muursepp@comcast.net).

Miks mulle meeldib sügis

Suvi Marylandis on väga palav ja sellepärast meeldib mulle sügis. Ilm on jahedam ja ma saan väljas rohkem mängida. Sügisel on Halloween ja see on üks minu lemmikpühaid. Ma saan erinevaid kostüüme kanda ja siis saab ka palju kommi! Sügisel on ka Tänupühad. Me saame kokku oma eesti sõpradega ja meil on hästi lõbus ja tore. Eestis on sügis tihti vihmane ja külm, aga siin on sügisel puud hästi värvilised ja kui päike paistab, on eriti ilus. Minu emme rääkis, et kui tema oli Eestis väike laps, siis tegi ta käbidest ja tammetõrudest kujakesi. Eelmine nädal tegime me neid koos. See oli väga lõbus.

Oliver, 10.a., Maryland'i osariigist

Kostüümiga ja kostüümita, näitlemine nõuab väljendamist

Lakewoodi Eesti koolis tähistasid lapsed Halloween'i päeva. Külaskävis oli VAT teater Eestist. Andekas näitleja Tanel Saar tegi lastele töötoa erinevate mängudega. Selgeks sai, et ka lihtne "plaks" saab edasi liikuda laste käte vahel. Proovida sai oskust kuulata mängus "Maa, taevas, nina." Veel sai proovida "Kuul kõndimist" ja kin-nisilmi leida seinal joonistatud kassilapsed ja joo nistada puuduvad kehaosad. Lakewoodi Eesti Koolipere tänab teatrikülastajaid Eestist ja toetajaid, et see vahva programm sai läbi viidud! Vahva oli! Näitlejal, pealtvaatajal ja ka tavaelus inimestel on vaja kuulata ja vaadata tähelepanelikult. Millal need oskused Sulle kasuks tulevad?

Pühade tuju/tõstjad rongides

Eestis on Elroni rongid oranži värvi. Selle/pärast kutsutakse neid PORGANDI/RONGIDEKS. Nad on uued ja ilusad. 18 elektri/rongi ja 20 diisel/rongi. Elroni rongides kõlavad jõulu/kuul uuendatud peatuste teavitused – muusiku Jaan Pehki poolt loodud heli/klipid ja jõulu/luuletused teavitavad reisijaid saabuvatest peatustest. Näiteks: "Meie rongil kriimud silmad ja on päris palju võhma. Oleme me jõudnud Võhma." Muudetud rongi heli/teavituste ees/märk on muuta kõikide rongi/reisijate sõidud jõulu/meele/oluga mõnusamaks. Hea tuju ja rõõm on nakkav ning päev muutub paremaks. Jaan Pehki kuuleb Elroni rongides igas peatuses uue aasta alguseni. Pildil olevat luulet saab laulda viisil "Põdral maja metsa sees". Foto: Elroni Facebooki lehe/külg

Foto: Anneli H

HEA IDEEE !! Parimaks kingiks on jagatud aeg ja jagatud rõõm. Korralda sõpradele ja perele mänguõhtu! "Loomade Jeopardy".

Vastaja peab vormistama oma vastuse küsimuse vormis. Näide> Vihje: Eesti rahvuslind. Vastus: Kes on suitsupääsuke?

KES NEED LOOMAD ON? ÜHENDA PILT JA SÕNA.

rongil rada metsa sees
väiksest aknast välja vaatan

maastik möödub kõigest väest
jaamas seisma jääb

uks uks avane
sisse tahab kalamees

välja tungib trobikond
nende peatus on

Jaan Pehk

Illustratsioon: Rebane magab metsas.

Autor Fiona Metsoja, 7 aastane, North Carolina

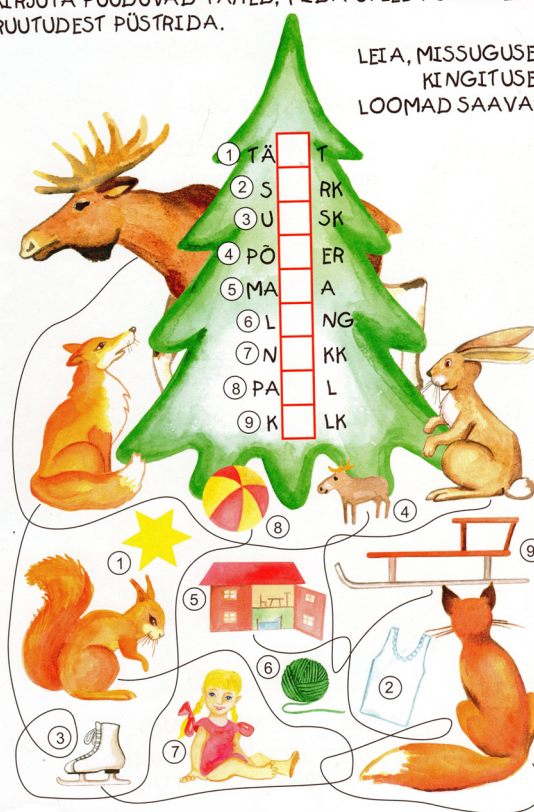
NUPUTA!!!

Eesti vanasõna õpetab: "Heal lapsel mitu nime". Kas tunned neid loomi hüüdnime pidi? Nuputa! Tõmba õige looma nimetusele joon alla.

Mesikäpp	hunt	karu	jänes
Kriimsilm	orav	hunt	leopard
Kanavaras	jänes	hunt	rebane
Reinuvader	jänes	hunt	rebane
Käbikuningas	põder	kits	orav
Hallivatimees	rebane	karu	hunt
Päntajalg	hunt	põder	kass
Hiirekuningas	koer	hunt	kass
Pikk-kõrv	orav	jänes	ilves
Haavikuemand	ilves	orav	jänes
Metsanotsu	karu	hunt	metssiga
Okaskera	hunt	siil	metssiga
Tuttsaba	orav	jänes	rebane
Võsavillem	karu	põder	orav

KIRJUTA PUUDUVAD TÄHED, MIDA ÜTLEB PUNASTEST RUUTUDEST PÜSTRIDA.

LEIA, MISSUGUSED KINGITUSED LOOMAD SAAVAD.

Lood ja pildid: Leelo Linask, Riina Kindlam
Toimetuse, kujundus ja külgendus: Kärt Ulman
Kirjuta meile: toimetus@vabaestisona.com

Tõmbas selga lume/kuue

Kleepuvast lumest annab voolida palju asju, ka number kuue ehk lumest kuue (6). Aga kui lume/memmel on külm, siis võiks talle selga mätsida lisa/kihi ehk lume/kuue. Mitte numbri (KUUS) vaid pintsaku või pikema üle/riide (KUUB). Käes võiks tal olla Rubiku KUUBIK, et igav ei hakkaks.

Kas olete märganud, et inglise keeles pannakse kõik riided "peale" (*on*). Eesti keeles ei käi see nii, vaid ollakse palju täpsemad – igale keha/osale eraldi ja oma/moodi. Mütsi ei panda peale vaid PÄHE, saapad tõmmatakse JALGA ja püksid ka. Ikka üks jalg korraga.

Lõbus riidesse/panemise salm või laul: PÜKSID JALGA, KAMPSUN SELGA, TUTT/MÜTS PÄHE JA ÕUE LÄHEN! SAAPAD JALGA, KINDAD KÄTTE, KINNI TRUKK* JA JOPE LUKK. Seda sobib ka jõulu/vanale ette lugeda või laulda.

* **Trukk** ei ole veo/auto, vaid selline metallist nõõbike, mille üks pool kinnitub klõpsuga teise poole sisse. (Selle teine nimi on rõhk/nõõp.) Trukk tähendab ka survet või hoogu ja saabus me maale saksa/keelsest sõnast *Druck*. Vesi võib joosta kraanist suure trukiga ja trukknõõpi võib kõva trukiga kinni suruda. Jope on nagu jakk, lühemat sorti üle/riietus.

Lõbus luuletaja Jaan Pehk laulab:

"Korstna/pühkija on mees, kes madalalt ei kõnni. Katustel ta võib ju veeta üle mitme tunni." Juba nädalaid rühib see korstnapühkija mööda Tallinna vana/linna muna/kivi/tänavaid paksu lume/pudru sees nagu me kõik. (LUME/PUDER on maitsev nii moosi kui võiga!) Erinevalt teistest, on korstnapühkijal peas toru/kübar. See võiks sobida ka toru/mehele (plumber), keda kutsutakse ka "Toru-Jüri", aga ei, torukübarat kannab korstnapühkija iga päev ja mulgi mees pidu/päeval. Mulk on inimene Mulgimaalt (Viljandimaalt). Veel on korstnapühkijal üle öla pikk rõngasse keeratud traat, mille otsas lõõri/hari (*chimney brush*, LÕÖR on *flue*). Inimese hingamis/teede (kopsude ja hinge/toru)kohta võib ka öelda, et "kõhis lõõrid puhtaks – et saaks lõõritada (laulda)." Pronksist kuju on loonud skulptor Tauno Kangro ning taamal paistavad Sõpruse kino ja Niguliste kiriku torn. Foto: Riina Kindlam

Kadakatel karja/maal seljas lume/kuued.
Illustratsioon: Tuule Sillak, Tallinn

See suur mees siin all suurel toolil (troonil?) on kohe väga jõuluvana moodi! Märkasite, et jõuluvana ei kirjutata suure algus/tähega? Nii see on. Ainult lause alguses on suure J-iga. Jõuluvana on just/kui tema päris/nimi, aga pigem tema olemus; jõuluvana on fenomen – fenomenaalne! Aga mees, kellest on nüüd see graniidist kuju Tartus, oli ka väga tähtis – tähtis eesti rahvale ja kultuurile. Päris elus olid tal ka vunts ja habe, kuid mitte lumi/valged ja ta nimi oli **Jakob Hurt**. Guugeldage teda ehk otsige tema kohta teavet internetist. Talle see väga meeldiks, sest ta ise algatas eesti rahva/luule kogumise ja teadusliku publitseerimise (*scientific publication*). Ta oli ka keele/teadlane, vaimulik (kiriku/õpetaja) ja üks juhtivaid eestlaste rahvusliku ärkamis/aja tegelasi. Oli ka 10-kroonisel punasel raha/tähel. Hetkel väga muhe taat, lume/rüüs ja vaatab otse Tartu Ülikooli Loodus/muuseumi poole. Tema paremal käel on Vanemuise teatri väike maja ja vasakul Tartu vee/torn, mille tipus lehviv EV 100 aastast (2018) suur sini/must/valge.

Foto: Riina Kindlam

Kes pühib korstnaid, kes varbaid (paremal). Vanal turul Tallinna vana/linnas käib nii lume/lükkamine kui varvaste lumest pühkimine. See pilt on tehtud enne 12. detsembri suurt lumetormi, mis kandis nime Birgit. (Birgit (ja Piret) tulenevad püha Birgittast, nagu ka birgitiinide ordu (nunnad) ja koha/nimi PIRITA). Tormi/järgselt oli Tallinnas maas lausa 35 cm lund ja kõige rohkem Saaremaal – 43 cm! Eesti keeles annab väga palju lumega teha: seda võib kühveldada nagu inglise keeles, aga pigem ROOKIDA (puhastada) või LÜKATA.

Ehtne korstnapühkija Karlova linna/osas Tartus sel sügisel. Toob õnne, sest teeb kodu tule/ohutuks! Sellel korstnapühkijal puudub küll toru/kübar ehk silinder – ikkagi eba/praktiline – aga suur vöö/pannal, vasest (kuldse!) nõõbid ja kõik muu oluline on olemas. Korstnapühkija nõõpi tuleb keerutada, siis saad õnnelikuks. Seda teevad kõik, kes seda kommet teavad. Nüüd tead sina ka. Foto: Hilary Bird

(Kala ka roogitakse soomustest (*scales*) ja sisi/konnast ning luudest puhtaks.) Mõnes kohas paistab kõik olevat nii, nagu kesk/ajal (*the Middle Ages*), seda eriti Olde Hansa restorani ees askeldavate inimeste puhul, nende SELJAS ja PEAS olevate rõivaste / riiete tõttu. Antud restorani kutsutakse inimesi "sööma nagu kesk/aegne Tallinna ülik" (*noble*). "Jõulu/söömingul" on laual muu/seas suitsutatud hirve/filee, kadaka/juust, jänese/praad, peki/tükkidega jõulu/leib, sea/koot õlle/siirupiga, ingveri/kaalikad, safrani/spelta ja mõistagi veri/vorst. Kas tead, mis asjad need kõik on?

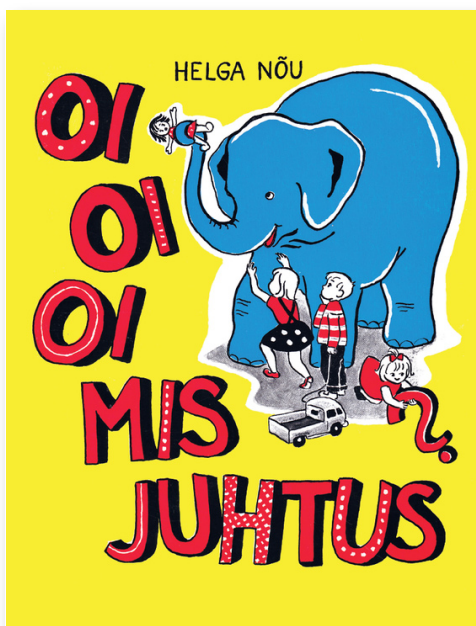
Foto: Riina Kindlam

Lemmikraamat

See raamat on olnud loendamatu (*countless*) laste lapse/põlve lemmik enam kui pool sajandit. Üle/maailm/setes Eesti kodudes on mitu põlv/konda lugenud Heino, Laine ja väikese moosi/maia Liia seiklusrohkest päevast. Nüüd siis lõpuks jõudsid lapsed Eestis ka jaale!

"Oi oi oi – mis juhtus?" ilmus 1967. aastal Rootsis Helga Nõu sulest. (Eesti Kirjanike Kooperaatiiv, sarjast "Sini/lind".) Lihtne, ilus, selge, armas lugu, mis kisub igati kaasa. Ikkagi põnevik!

Nüüd on see raamat ka Eesti raamatu/poodide ja raamatu-kogude riiulitel, sest sellest tehti kohalik UUS TRÜKK lõppeval 2022. aastal. Kõige rõõmus-tavam on, et raamatu nägu ehk autori suurepäraseid illust-

sioonid on säilinud muutmatul kujul. 32 lehekülge, pehme/kaaneline, kirjastus Hea Lugu. Vähe/kaaluvat teost on lihtne tellida nii Rahva Raamatu kui Apollo veebi/poodide kaudu. RK

Piparkookide abil gaidlaagrisse!

Lakewoodi eesti gaidüksus "**Kungla**" müüs omatehtud piparkooke (mõned isegi gluteenivabad ehk *gluten free*!) Lakewoodi jõululaadal. Hellakesed, gaidid ja vanemgaaidid teenisid raha 2023. aasta laagrikulude katteks.

Gaidjuht Heili Carpino korraldab koondusi reede õhtuti New Jersey's Lakewoodi Eesti Majas peale Eesti Kooli tunde. Palun võtke kontakti Heiliga, kui teie või teie tütreid on huvitatud gaiditegevusest osa võtma (Carpinokh@gmail.com).

Gaidlus on vabatahtlik liikumine ja organisatsioon on avatud kõikidele tüdrukutele alates 6 eluaastast. Mängu ja töö kaudu õpitakse gaiditarkusi, Eesti kultuuri ja ajalugu.

Fotol vasakult: Elisabeth, Ema, Aiki, Eevi, Aili, ja Annika.

Taga seisab gj Heili Carpino. Foto: Hille Carpino

Kiisud tulevad, kätel keeksid, sädelevad jõulu/keeksid. Kūpsetati Inglismaal, *laagerdati üle vee, Islandist nüüd jõudsid need, Eesti jõulu/lauale

*laagerduma – toiduaineid või jooke maitse/omaduste parandamiseks kindlates tingimustes pikka aega seista laskma.

See oli tore koolipäev! Alati on midagi uut! Fotol: Kiisu Katherin Moon ja Aiki Simonson. That was a fun eesti koolipäev! I liked decorating cupcakes the most. We had fun doing the pumpkin race and the games with the Estonian actor Tanel Saar. My favorite was the "Sky, earthnose" one. I won, and the game was silly and funny. That would be a good one to teach to other kids!

A. Simonson, New Jersey osariigist

All/pool on ära/toodud Olde Hansa restorani populaarse jõulu/maiuse retsept. Restorani maja/emand Agnes on öelnud, et kesk/ajal oli juba nõnda, et tuli silmaga mõõta ja käega kaaluda ning toidu/ainete koguseid tuleb suuresti panna oma maitse järgi nii, kuidas kellelegi sobib. Ehk olge julged ja tehke nii, nagu ütleb teie sisemine kokk.

Foto: Olde Hansa

Hildegardi jõulu/maius

400 g toor/juustu (*cream cheese*), 400 ml vahu/koort, mandli/laastud, suhkr/vürtsi-mandlid, apelsini/koored, kuivatatud ploomid, rosinad, kaera/küpsised, purustatud metsa/pähklid, pohla/moos, pipar/münt, Limoncello-nimeline sidruni/liköör, üks supi/lusika/täis fariin/suhkrut (*pruun/suhkur*). Bingeni Hildegardi (H. von Bingen'i) järgi nime saanud maiuse valmistamiseks on tarvis esmalt keeta valmis siirup. Siirupi tarbeks tuleb purustada mandlid (kellel Olde Hansa mandleid käe/pärast ei ole, võib tavalistele mandlitele lisada suhkrut, kardemoni ning soojendavaid kaneeli ja muskaati). See/järel lisada kaks supilusika/täit fariinsuhkrut ja mõni/sada milli/liitrit vett ning lasta segul pool tundi pliidi (madala kuumusel) keeda, kuni siirup võtab õige konsistentsi.

Sama/aegselt vahustada vahukoor ja röstida pliidi mandli/laastud. Segada kokku ploomid ja rosinad, lisada juurde hakitud apelsinikoored ja valada kõik üle limoncelloga.

Järgnevalt segada omavahel kõik komponendid: vahukoor, toorjuust, purustatud metsapähklid, siirup, ploomid, rosinad ja mandlid. Kogu segu tuleks panna hetkeks või kauemaks ka külm/kappi tahenema.

Serveerimiseks tõsta vaht kaussi, purustada käes peale kaeraküpsiseid ja lisada lusikaga natukene pohla/moosi ja kaunistuseks üks mündi/leht.

San Francisco peakonsulaat korraldas jõulukoosviibimise

EV Peakonsulaat San Franciscos kutsus enne pühi oma väikesesse esindusse koos-viibimisele San Francisco Eesti Seltsi ja korporatsioon Vironia lääneranniku koonduse esindajad. "Aitäh teile suurepärase koostöö ja sügava pühendumuse eest eestluse hoidmisel ja Eesti asja ajamisel," on kirjas San Francisco peakonsulaadi Facebooki lehel.

HÄLL: Henry Terrence Verder

Kes sündis? Millal ja kus sündis? 12. märtsil 2022 Torontos.

Kellele sündis? Victoria Keefe (Mama) ja Margus Verder (Dada).

Vanavanemad: Laima Keefe (Mimi) ja Terry Keefe (Grandpa) Oro'st ning Silvi Verder (Nana) ja Erik Verder (Paps) Uxbridge Ontariost.

Vana-vanaema: Leili Terts (Vanamana) Torontost. Vana-vanavanemad Jaan Terts ning Harry ja Irene Verder, kes elasid Lakewoodis, NJ, valvavad Henryt manalast.

Onud: onu Vello Verder ja uncle Mike Keefe

Kuidas laps endale nime sai? Nimi Henry lihtsalt meeldis. Keskmine nimi on emapoolse vanaisa nimi.

Henry on toonud meie eludesse nii palju rõõmu ja armastust. Ta on väga rõõm-

sameelne laps, kellel alati suur naeratus suul. Ta armastab kallistada ja süüa. Ta sai nüüd 9-kuuseks ja paistab, et hakkab varsti-varsti kõndima. Praeguseks on ta väga väle roomaja. Nana Silvi arvab, et Henry saab ujuja. Ta armastab vett ja

kilkab rõõmust, kui vannis pritsib. Oleme üliõnnelikud!

Huvitavat statistikat: Rahvastikuregistri andmetel (eesti.ee kaudu) on hetkel eesnimi Henry 984 poisil ja mehel Eestis. Kõige populaarsem on eesnimi Henry vanuserühmas 0–4. Kirjapildiga Henri on 1986 meessoost isikut Eestis. Mõlemad nimekujud on kõvas tõusujoones. Uuel aastal värskendatakse andmeid Statistikaameti lehel <https://www.stat.ee/nimed/>, millele on avatud juurdepääs.

Kui teate kedagi, kes on hiljuti abiellunud või saanud lapse, julgustage neid seda rõõmu laialipillutud kaasmaalastega jagama. Nad võiksid anda teada oma soovist rubriikide "Abielurand" ja "Häll" koostajale Riinale (riina.kindlam@gmail.com), kes paneb kokku nende loo.

Jõulud 2022

*On aeg, nüüd jälle särab jõulupuu
Kõikvõimsa Kingituse sünnikuul!
Ent valitseb raha, võimu ahnus, üksteise laim
viiruste levik, tormid, valed ja roim.
Maailm vist pahupidi on pööranud end
Kostab mürskude müra, rakettide lend.*

*Mõtted looduse valendava vaikuse raal..
Kuulata, heliseb kirikukell, harras ja hell
Ingli hääli ja hõiskeid, jõululaulude kaja...!
Oh põlvita, palveta Sõime ees sa
Säält kiirgab hingerahu lõpmata.
Imelisi Jõule!*

Aime Andra

VABA EESTI SÕNA
www.vabaeesti.sõna.com FREE ESTONIAN WORD Estonian American Weekly Since 1949

Algus 2. lk

VABA EESTI SÕNA tänab

Annetused 26. juuni - 24. detsember 2022

Karu, Gilda, Arlington Hts, IL
Maasik, Riho, Elkins Park, PA
Mans, Tiina, Yorktown, VA
Talvet, Urmas, Moorestown, NJ
Tari, Uudo, Manchester, CT
Tamm, Ülo, Broomfield, CO
Tint, Jüri, East Hampton, NY
Puskar, Arno, Jersey City, NJ
Rock, Silvia Niilus, Catonsville, MD
Ligure-Buck, Maret, Walpole, MD
Linask, Indrik, Tolland, CT
Salmre, Aire, Norwalk, CT
Salmre, Ivo ja Krista, Seattle, WA
Salmre, Pia, Arlington, VA
Siismets, Erich, Andover, CT
Sieberg, Margus, Spring Valley, NY
Simson, Eve ja Thomas, Johnston, IA
Valgemäe, Mare, Jackson Heights, NY
Viru, Leo, Dumont, NJ

Lühidalt

2021. aastast jagatakse **Eestis Euroopa Liidu toiduabi neli korda aastas**, sest abi vajatakse varasemast sagedamini. Käesoleva aasta neljandas kvartalis suurenes toiduabi sajaate arv 13 908 inimese võrra. Toidupangale annetatud toitu jagatakse ligi 20 000 abivajajale nädalas. Ka Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuameti andmetel on toiduabi saajate arv aastaga tublisti kasvanud: kui 2021. aasta esimesel poolaastal sai abi 21 672 peret, siis tänava samal ajal 37 936 peret.

President Alar Karis jättis välja kuulutamata riigikogus 7. detsembril vastu võetud perehüvitiste seaduse, kuna see sisaldab tema hinnangul normitehnilist praaki, mis on vastuolus põhiseadusega. Opositsiooni esindava EKRE esimehe Martin Helme sõnul ei ole presidendil vetoõigust poliitilisel kaalutlusel, aga presidendi põhjendused seadust mitte välja kuulutada on just poliitilised. Peretoetuste tõstmise vastu on ainsa erakonnana algusest peale seisnud Reformierakond. Suuremad peretoetused pidid seaduse järgi kehtima hakama 1. jaanuarist 2023.

Kus? Mis?

NEW YORK

NY EESTI MAJA

NY Eesti Haridusseltsi büroo:
Mänedzher Katrin Albaz

212-684-0336

Büroo lahtioleku ajad:
teisipäevast reedeni 10-5pl
www.estonianhousenewyork.com

BAAR JA RESTORAN

Eesti Maja baar ja köök avatud neljapäeviti kella 5st.

NYEHS SEGAKOOR

neljapäeviti 6.30pl.
Esineine Eha Brownell,

212 687 2847,

ABrownell@nyc.rr.com

EESTI KULTUURIFOND AMERIKA ÜHENDRIKIDES

Esimees: **Tiina Vaska**

www.estonianculture.org

NY EESTI KOOL

Koolijuhataja:

Merike Barborak

merike.barborak@gmail.com

Rahvatantsutrupp Saare Vikat
 Harjutused kord kuus laupäeviti 12-6pl. Info: Liisi Vanaselja
SaareVikat@gmail.com

NEW YORGI GAIDÜKSUS

“LINNUTEE”

Juht: **ngd Ilomai Kurrik**

ilomaik@yahoo.com

Gaidid, hellakesed (alates 6. eluaastast)

NEW YORGI SKAUTÜKSUS

“VIIKING”

Skaudid, hundud (alates 7. eluaastast)

Skj Siim Vanaselja *vanaselja@gmail.com*

Skj Kaarel Laev, *klaev@nyc.rr.com*

tel (917) 685-4672

Koondused on gaididega samal ajal.

NEW YORGI EESTI SEENIORID

LONG ISLAND NY

Long Islandi Eesti Kodu

Kontakt: Craig Pratkan

Tel: 516-205-6713

ALBANY-SCHENCTADY

Albany Schenectady Eesti Ühing

Sven Paul, (518) 372-5005

(E-post: orav@aol.com)

ATLANTA, GA

Atlanta Eesti Kultuuri Selts

Atlanta Estonian Cultural Society

Kristi V. Allpere, esinaine

kristi@allpere.com 770-618-8445

BALTIMORE

Baltimore Eesti Laulumehed ja

Baltimore-Washingtoni

Eesti Segakoor:

ühised lauluproovid

igal neljapäeval sept.-mai

kell 8:00 pl

Calvary kirikus, Silver Springis

BOSTON

Bostoni Eesti Selts

65 Church Street, Warren, RI 02885

President: **Paul Attemann**

president@bostoneesti.org

www.bostoneesti.org

401 245 5525

BOSTONI EESTI KOOL

Pühapäeviti algusega kell 2 pl

kool@bostoneesti.org

CINCINNATI

Eesti Kultuuritallestu Ühing

Cincinnati

Carina Paat, sekretär

Tel. 859-285-9029,

carina.paat@gmail.com

CLEVELAND/OHIO

Karin Ruus: (440) 238-0456

CHICAGO

Chicago Eesti Maja

14700 Estonian Ln

Riverwoods, IL 60015-3553

1-720-ESTONIA

www.eestimaja.com

Baar VANA TALLINN avatud

iga pühapäev 11.00 el- 4.00 pl

Chicago Eesti Kool

igal teisel pühapäeval 10.30-1,

beebid 9.45-10.30

Kooli direktor **Karl H. Grabbi,**

571 882 3835, *kool@eestimaja.com*

Abijuhataja **Maie Talts,**

847 340 5630;

Eesti Kultuuriselts Chicagos

www.estoniansinchicago.com,

kontakt **Liivika Koren,**

tel: (248) 890 9120

eeatlasedchicagos@gmail.com.

S & N CAROLINA

EESTLASTE KOONDIS

KAROLIINADES

Informatsiooniks helistada:

Kadi Kool 919-345-6614 (cell)

e-mail: KKool@nc.rr.com

CONNECTICUT

Connecticuti Eesti Selts

Esimees: **Jaak Rakfeldt**

38 Briar Road

Bethany, CT 06524-3443

tel & faks (203) 393-0534

EstonianSocietyCT@gmail.com

Connecticuti Eesti Kool

Koolijuhataja **Merike Siismets**

tel 860-887- 3474

merikesiismets@gmail.com

CT Gaidüksus "Põhjatütre"

juht ngdr Ellen Müürsepp,

(203)-894-4614

muursepp@comcast.net

Gaidjuht ngdr Kristi Rakfeldt

tel (203) 393 0432

kristirakfeldt@gmail.com

Skautüksus "Vikerlased"

juht: skm Leelo Linask

Vikerlased361@gmail.com;

tel (978)-397-0020

DALLAS

Dallase ja Fort Worth Texas

Informatsioon: **Aino Alber**

tel 214-632-6828

ainoalber@hotmail.com

HOUSTON

Houstoni Eesti Selts – esinaine

Helen Arnold 713-478-5949

Texasgirly1979@gmail.com

Abi: Arved Plaks 281 481 1328

arvedplaks@aol.com

LÕUNA-FLORIDA

Kesk-Florida Eesti Selts, The Est-

onian Society of Central Florida.

https://floridaestos.blog/ Triin Karr,

e-post: triin.karr@gmail.com.

Sekretär Triin Karr,

triin.karr@gmail.com

LÕUNA-FLORIDA

Lõuna-Florida Eesti Selts

Aadress: ENAOSF, 17355 Hamlin Blvd

Loxahatchee 33470

tel: 561-313-6445 (Terje van Schaik)

email: *floridaeesti@gmail.com*

President: **Veljo Kurik**

Ase-president: **Eiki Martinson**

Sekretär: **Terje van Schaik**

LAKEWOOD

Eesti Arhiiv Ühendriikides

Estonian Archives in the U.S., Inc.

607 East 7th Street

Lakewood, NJ 08701-0726

telefon # 732.363.6523

www.eaus.org, archivist@eaus.org

Avatud esmaspäeviti 11am - 2pm

Lakewoodi Eesti Ühing

Lakewood Estonian Association, Inc.

Helica DeShaw: 732-580-2753

lakewoodestonianhouse@gmail.com

Lakewoodi Eesti Maja

4 Cross Street & Veterans Hwy

Jackson, NJ. Tel 732-905-9737

www.lakewoodestonianhouse.org

Eesti Kooli ja Eesti Maja lahti-

oleku ajad reedeti kell 18:00

Lakewoodi Eesti Kool

Koolipäevad: 16. dets.

Kutsume Eesti kooli endisi ja uusi

õpilasi. Info **Külli Rannamäe**

tel 7325814594

Lakewoodi Seenioride Ring

Eesti Majas

Koosviibimised iga kuu kolmandal

kolmapäeval kell 1 p.l.

LOS ANGELES

Los Angelese EESTI MAJA

1306 West 24 Street, Los Angeles,

CA 90007-1623 Tel 323-732-4362

info: *www.eesti.us*

Koolipäev pühapäeviti

Eesti Majas, kell 10.00 e.l

Senioride Klubi kohtub iga kuu

teisel kolmapäeval kell 11.

Esineine: Kaie Pallo

tel 323-732-4362

kaie_pallo@hotmail.com

MICHIGAN

Detroiti Eesti Haridusselts Kodu

e-mail: *DetroitEstonians@Yahoo.com*

www.DetroitEstonians.com

MINNESOTA

Minnesota Eesti Selts

Info: Harry Teder

tel: (952) 474-5367

hmteder@gmail.com

MONTANA

Info: Liisa Dobereiner-Ullman

2903 Parkhill Drive

Billings, Montana 59102

tel 406-523-2629

mobiiil 406-672-1250

e-mail Lisa_U@bresnannet

PHILADELPHIA

https://www.facebook.com/groups/

196338543720756/

Kontakt: **Alvar Soosaar**

asoosaar@gmail.com

PORTLAND

Portlandi Eesti Seltsi esimees

Kalev Sepp, tel 503-292-3578

SAN FRANCISCO

San Francisco Eesti Selts,

Mai-Liis Bartling, president

mailiisbartling@yahoo.com

www.sfestonians.org.

San Francisco Eesti Koor

sfkoor.org

SEABROOK

Seabrooki Eesti Selts

Info: Evi Truumees,

tel (856) 453-0051

SEATTLE

Seattle Eesti Seltsi esinaine

Kristi Urv, 3010 North 24th St

Tacoma WA 98406

e-mail: *valiturus@hotmail.com*

Seattle Eestlaste Teated,

toimetaja Merit Oviir, e-post:

merit.oviir@gmail.com

WASHINGTON DC

Washingtoni Eesti Selts

Juriidiline aadress: *Washington*

Estonian Society, 19272 Brookwa-

ter Terrace, Leesburg VA 20175,

info@washingtonestoniansociety.co

m. Esimees: Peter Kopperman

Facebook:https://tinyurl.com/8382dzhv

WASHINGTONI EESTI KOOL,

400 Hurley Avenue, Rockville, MD

Igal teisel laupäeval,

kooli direktor **Kaia Kirchman**

703-887-5141, *torekooldc@gmail.com*

KIRIKUTE TEATED

EELK BALTIMORE**MARKUSE KOGUDUS**

St. Marks Evangelical Lutheran Church, 1900 St. Paul Street, Baltimore, MD 21218, 410-752-5804
Esimees Agu Ets tel 301-526-3327
aguets23@gmail.com

E.E.L.K BERGEN COUNTY**KOGUDUS**

www.eelk-kirik.com/Bergen-County
Kirik: Trinity Lutheran Church
Linwood & Palisades Ave nurgal.
Bogota NJ 07603
Kontakt: Malle Väärsti, 165 Walnut Street
Bogota NJ 07603, Tel: 201 489-0485
Koguduse õpetaja Thomas Vaga
cellular / mobiiltelefon: 732-245-2584.
thomasvaga@verizon.net

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 3 p.l. jõuluteenistus solistidega ja kohvilaud. Teenib õpetaja Thomas Vaga.

E.E.L.K. CHICAGO ESIMENE KOGUDUS

14700 Estonian Ln., Riverwoods, IL 60015, Tel: 847-537-8016
Postiaadress: P.O. Box 95, Lincolnshire, IL 60069
Kog. abiesimees: Matti Jaanimägi
Tel: 847.308.0674
Email: mmjaan@sbcglobal.net
Koguduse diakonõpetaja:
Gilda Karu, tel: 847.577.1337
Mobiil: 847.271.5106
Email: abistaja@yahoo.com
Jumalateenistused
Chicago Eesti Majas.

EELK CHICAGO**KUULUTUSPUNKT**

Kirik: Zion Latvian Lutheran Church, 6551 West Montrose Ave. Chicago, IL 60634
http://www.eelkchicago.org

EELK CLEVELAND-OHIO KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/Cleveland
Koguduse esinaine Karin Ruus, Tel. 440-238-0456;
14550 Walking Stick Way, Strongsville, OH 44136-7845

EELK CONNECTICUT KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/Connecticut
Jumalateenistused Connecticutis ja väljaspool. Koguduse õpetaja Uudo Tari, 34 Holyoke Rd, Manchester CT 06040, 1-860-646-492

Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kiriku LAKEWOODI PÜHAIVIMU KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/Lakewood
Kirik: 607 E. 7th St, Lakewood, NJ
Koguduse õpetaja: Thomas Vaga
cellular / mobiiltelefon: 732-245-2584.
e-mail: thomasvaga@verizon.net
Organist Maria Star Zumpano

Jumalateenistused Lakewoodi eesti kirikus toimuvad iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval kell 10 e.l
Kõik jumalateenistused hindistatakse ja on nähtavad reaalaajas ja ka hiljem Facebook'is aadressidel: Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kirik või Evangelical Lutheran Church Eesti Synod

Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kiriku LOS ANGELESE KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/Los-Angeles
Kirik: Läti Luteri kirik
1927 Riverside Dr. Los Angeles
Kog. õpetaja Enn Auksmann
tel. (310) 745-0450
Organist Kaie Pallo

Laupäeval, 24. detsembril kell 2 p.l püha jõuluõhtu jumalateenistus Los Angelese kirikus. Esineb Los Angelese Eesti Segakoor Kaie Pallo juhastusel.

EELK KESK- FLORIDA KOGUDUS

Kirik: Trinity Lutheran Church
401 5th Street N. St. Petersburg, FL
Koguduse õpetaja: Priit Rebane,
tel 727-812-1255, priit@rebane.com

EELK MICHIGANI KOGUDUS

St. Paul's Latvian Church, 30623 W. Twelve Mile Rd. Farmington Hills, MI, Esimees: Loit Maripuu
Maripuu@comcast.net
tel (734) 663-0238

EELK MINNEAPOLISE KOGUDUS

Kirik: Chapel of the Incarnation
Luther Seminary Olson Campus Center, 1490 Fulham St., Saint Paul, MN 55108
Koguduse esimehe kt.
Ted Tammeauru,
tel. (952) 443-3655
Talituste osas palun võtke ühendust:
õp Nelli Vahter, tel. (773) 573-0945
või e-post nvahter@yahoo.com

EELK NEW YORGI EESTI EV. LUTERI USU KOGUDUS

Lex Ave. & 88 Street
Koguduse õp. praost em. Uudo Tari
34 Holyoke Rd, Manchester, CT 06040, 1-860-646-4959;
Koguduse esimees Rauno Jõks,
tel: 516-883-1724,
rauno.joks@downstate.edu

EELK NEW YORGI PAULUSE KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/NY-Pauluse
Kirik: 155 East 22nd Street, NYC
Koguduse õpetaja Thomas Vaga
cellular / mobiiltelefon: 732-245-2584.
thomasvaga@verizon.net
Teenivad koguduste vaimulikud.

EELK PORTLANDI KOGUDUS

15273 S. Brunner Road, Oregon City, OR 97045
Kirik: Läti Luteri kirik, 5500 S.W. Dosch Rd. Portland, OR 97239
Kog. esimees diakon Kalle Merilo:
15273 S. Brunner Road, Oregon City, OR 97045, tel: +1 (503) 260-4739, kallemerilo@comcast.net
õpetaja abipraost Hendrik Laur,
tel: +1 (360) 352-2371,
hendriklaur@comcast.net

EELK SCHENECTADY-ALBANY KOGUDUS

www.eelk-kirik.com/Schenectady-Albany
Immanuel Luteri kirik 1 1850 Union Street, Niskayuna,
Koguduse õpetaja William Ilves
Organist Lembit Salasoo

EELK SEABROOKI KOGUDUS

Kirik: Northville Lutheran Church
Esimees Harry Virunurm,
2718 Annlo Lane, Vineland, NJ 08361. Tel (856) 466-7056
harry.virunurm@wfsadisors.com
Jumalateenistused Seabrookis toimuvad iga kuu esimesel ja kolmandal pühapäeval kell 11 e.l. Teenivad õp Markus Vaga ja piiskop Thomas Vaga.
Jõuluõhtul, 24. detsembril kell 1:30 p.l. jõuluõhtu liturgiline jumalateenistus. Teenib õpetaja Markus Vaga.

EELK SYRACUSE KOGUDUS

Erwin First Methodist Church of Syracuse, 920 Euclid Avenue, Syracuse, NY
Koguduse esinaine: Kadi Piirak,
132 Maywood Dr., Syracuse, NY, 13205, Tel 315 436 0906,
kpiirak@twcny.rr.com

EESTI BETAANIA NELIPÜHI KOGUDUS

7683 Tred Avon Circle
Easton MD 21601
Koguduse esimees: Leevi Kiil
Tel (917) 887-3860

Telli uueks aastaks VABA EESTI SÕNA!

Võimalik on lugeda lehte ka ainult PDF formaadis

Jõulutervitus Lakewoodi Eesti Majast

Foto: Lakewood Estonian House FB

Jõulusõnum 2022

Palju aastaid tagasi oli Vaba Eesti Sõna jõulupühade numbri esiküljel meie lääne kunstis sadade – või tuhandete – kunstnike poolt sajandeid kujundatud joonis või graafika, mis kujutas Maarjat ja Joosepit ja jõululast sõimes.

Erakorraline oli selle sõime pildi eestipärasus. Jeesuslapse sõim oli karjakatuse all. Maarja ja Joosep olid eesti talumehe ja naise talveriietes. Katuse ehk välislaua ees seisis regi ja hobune. Kunstnik oli kujundanud jõululapse sünni küll ajaloolise Lääne-Euroopa kunsti sajandeid valitsenud vormi ja kujutuse järgi, mis kasutas kunstniku aja riietust ja mõnikord ka ehitusi ning hulganisti selle ajastu lihtsarahva inimesi, preestreid, ametnikke, sõjaväelasi ja valitseva ülemkihi ja valitsuse tegelasi. Mulle meenub kuulsa hollandi Brueghel'i isa ja poja maal (1500. aastatest) nimega "Rahvaloendus Petlemmas" (Luuka evangeeliumis 2. peatükk, salmid 1 kuni 7). Brueghel maalis nii usulise sisuga maale kui ka pilte tema aja Hollandi talunikest ja linna kaupmeestest ja ametnikest töö tegemisel ja meelelahutuste nautimisel. "Rahvaloendus Petlemmas" maal on täis ühe Hollandi küla tööd ja talitusi, liiklemist, sahkendamist ja rahvaloenduseks sabas seisjaid.

Jeesuslapse, Maarja ja Joosepi Eesti talusse paigutamine toob sama meeleolu Uue testamendi sündmuse meie maa ja rahva keskele, nagu Pieter Brueghel tõi usulised ehk jumalikud sündmused Hollandi rahva keskele. Jõulud kuulutavad ja kinnitavad meile, et Püha on tulnud meie keskele. Sellepärast tegi see eesti kunstnik õigesti, kui ta joonistas Jõululapse Eesti talu karjakatuse alla ja pani Maarja ja Joosepi eesti kasukasse ning ree nende sõidukiks ja hobuse eesliks. Võime kujutleda talu sulaseid ja tüdrukuid karjastena, kellele taevast anti teade, et nende juurde on Jumalast tulnud Õnnistegija: "Ma tulen taevast ülevalt, häid sõnumeid too teile sealt. Üks laps on täna sündinud. See kaunis ilus lapsuke on teie rõõm ja kallis õnn. See on see Issand Jeesus Krist." Idamaa tarkadeks võivad olla valitsejad Leedust, Lätist, Soomest või Rootsist. Parunid ja politrukid esindavad kurje kuningaid nagu Heroodeest ja tema sõdalasi.

Tähtis on sõnum, mis teatab, et Kristuslaps on tulnud Eesti rahva ja maa, riigi ja ühiskonna, kommete ja kultuuri keskele, mida kunstnik väljendab rahvuslike tunnuste kaudu. Kristuslaps on võtnud meie rahva omaks. Kas meie oleme võtnud Teda meie omaks? Ärgem jätkem Kristuslast kaugele lõuna-

maale, sest Tema pole tänava rohkem seal kui Tallinnas, või New Yorgis, Torontos, Stokholmis.

Mäletan, kuidas laulsin seitsmeaastasena Geislingenis Saksamaal aastal 1945 skautide/gaidide jõulupuul: "Oh sa õnnistav, oh sa rõõmustav, püha kallis jõuluaeg!" aga "Ristirahvas, ristirahvas rõõmusta!" asemel "Eesti rahvas, eesti rahvas, rõõmusta!" sest see oli minule lapsemeelega palju arusaadavam, sest meile on sündinud Õnnistegija, kes on Issand Kristus.

Sõidame siis Temaga saanis või autos kirikusse ja koju, jõulukuuse ümber laste ja kingituste rõõmu keskele ning kapsaid, praadi ja vorste nautima, sest jõululaps Kristus võtab meiega osa kõigest.

Olgu need jõulud eestlastele ja Eestis Jeesus-jõulud! Õnnistatud jõuluaega ja uut Issanda aastat!

Piiskop Thomas Vaga

Eesti Evangeeliumi Luteri
Usu Kirik E.E.L.K.

Suurkiivi
Eesti mustrite taassünd

Elegantsed, kvaliteetsed, unikaalsed
elustiili aksessuaarid, kus klassikalised
Eesti mustrid kohtuvad tänapäevaga

Külastage meie Eesti veebilehte suurkividisain.ee. Tellimiseks Ameerika Ühendriikidesse saatke oma soov meile ann.peets@gmail.com ja saadame teile makselingi.

View our Estonian accessories at suurkividisain.ee. To order in Canada, please send your ordering info to ann.peets@gmail.com where you can order via payment link. Your items will be shipped to you.

Continued from p. 16

The Era Of The Language Button

Press your language button!

One summer morning about five years ago, the dining hall of Jõekääru was full of campers who had just finished their semolina porridge and were ready to enjoy a new day. (Jõekääru is located about a hundred km north-east of Toronto and just celebrated its 70th summer of operation.) It was Estonian language week, the first of five weeks of camp, but the only one promising (attempting) full language immersion.

I asked the campers if anyone spoke any languages other than Estonian and English. There arose a sea of hands. They took turns explaining with obvious pride who was studying and knew how to speak what. It being Canada, many were in French immersion programs. (One parent later admitted that her sons speak French better than Estonian since there's zero tolerance for English in immersion classes.)

I went on to ask where the kids thought their languages come from? "From your mouth!" "Your brain!" "From your voice box." "But do you feel somehow different when you speak in Estonian? With whom do you speak it?" Answers resounded: with my father, mom, grandparents... With my best friends – here. "But perhaps your Estonian comes from in here as well?" (I pointed to my chest.) "Because it is quite special. And it's how you communicate with your grandmother. There's room for many languages in your heart – there's no limit. It stretches like plasticine. So, polyglots, how do

you switch from one language to another? Because sometimes we're reminded that we should seize the moment and speak our so-called secret language. You're no doubt familiar with the old rhyme: "Eesti keeles, pea sa meeles!" (In Estonian, don't forget!).

To change tracks from one language to another, you could benefit from some kind of lever or pushing a button. Have you seen the classic campfire sketch "Pressi punane nupp!"? (Push the red button.) Let's try and see how pressing your language button works. Everyone speak in pig Latin! (A cacophony of vowels can be heard.) Ok now, ready?" I made a fist and pressed down in the middle of my chest.

Think first, then speak

There are many possibilities: "I'm Estonian, I just don't speak it," and "I'm not Estonian, I just learned to speak it."

Let's not underestimate our abilities, wishes and dreams, or those of today's bright young people. I'd like to ask them if they could imagine there being absolutely no one left who could speak Estonian at their favourite camps and communal places. That they were the last for whom access and exposure were available ahead of the impending abyss...

Young people teaching and setting an example for other youth is incredibly effective. If a young (or young at heart) Estonian-speaking leader or educator abroad is not aware of the huge potential of his/her influence as a representative of (possibly) the last

generation of far-flung Estonian-speakers, then I encourage parents to offer support and remind (even demand) organisers that they would like their children to be spoken to in Estonian as part of community activities.

Young people, in turn, have a right to demand that we (who were gifted the language from birth), insist on speaking and writing it. For their sake, and the greater good. I have to ask why people who are used to speaking Estonian in person tend to chat with each other on social media in English? There's no need to fear being rude towards others when the "See translation" button is in plain sight. By consciously pushing your language button and switching tracks you could simultaneously be doing someone a significant language favour. Every little opportunity is a learning opportunity to be relished.

Riding an eagle like old Kalev, Estonia now comes to visit everyone personally, in every possible device on land and water. With the freedom and capability of our ancestral land in the era of technological wonders: online radio, podcasts, apps and thousands of dizzying images, in addition to tv, films, literature and music, there are antidotes to abandoning and losing language. Estonian radio into the speakers of Toronto's new Keskus and children's camps 24-7! Not only the residents of Ehatare retirement home know how to appreciate such millennial treats. Play an audiobook or listen to "radio theater" in the car to rekindle a relationship with the voices of your foreparents.

Oma armsaid ja unustamatuid vilistlasi:

arh. TÕNU VANDERER

28. juuni 1933 Eestis

† 9. märts 2019 USAs

Kuldmärgi kavaler, auvilistlane

ins. ANTS MÄGISO

20. juuli 1936 Eestis

† 22. juuli 2019 USAs

ins. MATI KÕIVA

3. veebruar 1936 Eestis

† 4. mai 2020 USAs

Kuldmärgi kavaler

ins. HANS KEERIG

21. september 1939 Eestis

† 25. juuli 2020 USAs

Kuldmärgi kavaler

ins. VALDUR PRATKA

1. juuli 1940 Eestis

† 21. veebruar 2021 USAs

ins. TOOMAS TEHVE

12. veebruar 1936 Eestis

† 22. juuni 2021 USAs

arh. JAAN VANDERER

23. detsember 1938 Eestis

† 4. september 2022 Eestis

Mälestavad sügavas leinas

Korp! Fraternitas Estica
USA Koondis

Eesti Korporatsioonide Liit

Tellige oma Eesti sõpradele
ja pereliikmetele kingituseks
Vaba Eesti Sõna PDF versioon!

Ainult \$100 aastas!

Fortunately, Estonian newspapers abroad continue to be a fantastic source of language education delivered to your easy chair. They can rightly be seen as an extension of our supplementary schools. Continuing education before packing for "adult summer camp" Kotkajärve Metsa-ülikool (Forest University) style. It would also be great to see more alumni trying their hand at contributing writing in Estonian and the papers' social media channels taking advantage of the potential to grant priceless tidbits of underdog language exposure

in an increasingly globalised world of default English.

Working on your languages is often a test of will, but it always pays off. It's not stepping on others' toes or exclusion. Using your language button is a way of paying it forward with the added bonus of helping to keep dementia at bay.

Riina Kindlam,

Toronto-born, has been living in Estonia for over 20 years working as a writer, translator and tour guide.

globalestonian.com

Suri helilooja Urmas Sisask

Laupäeval, 17. detsembril suri vaid 62-aastasena Eesti üks omanäolisemaid heliloojaid Urmas Sisask (09.09.1960–17.12.2022).

Urmas Sisask õppis kompositsiooni Tallinna Muusikakeskkoolis Anatoli Garšneki, René Eespere ja Mati Kuulbergi juhendamisel. 1985. aastal lõpetas ta Tallinna Riikliku Konservatooriumi. Tema looming on inspireeritud astronoomiast, ta on loonud ka filmi- ja teatrimuusikat.

Tema teosed on muuhulgas "Plejaadid" (1989), "Linnutee galaktika" (1991), "Jõuluoratorium" (1992), "Leoniidid" (2001), "Pro Patria" (2003). Tema viimaseks teoseks jäi novembris Stockholmis esmaettekandele tulnud "Gloria Patri 2", mille tekstide autor on Jaan Tammsalu.

Urmas Sisaski elutöö tema enda hinnangul on suurteos "Tähistaeva tsükkel". See koosneb viiest osast: "Põhjataevas" (1980–1987), "Lõunataevas" (1994–1995), "Eesti rahvataevas" (kahele klaverile, 2004), "Ekvatoriaaltaevas" (2015–2016) ja "Põhjapolaartaevas" (2018). Helilooja kirjutas seda alates 28. eluaastast, kokku viis kontserditäit muusikat. Sisask kaardistas selles kogu tähistaeva, kõik 88 tähtkuju, samuti Eesti rahvataeva – Eesti vanarahva tähtkujud, mis on mõneti erinevad rahvusvaheliselt käibel olevast tähtkujude määratlusest.

1991. aastal pälvis Urmas Sisask Eesti Vabariigi kultuuripreemia, 2001. aastal Valgetähe IV klassi teenetemärgi. 2005. aastal nomineeriti Eesti Filharmoonia

Urmas Sisask 1960–2022
Foto: Muusikapäev/ERR

kammerkoori plaat "Baltic Voices 2" Grammy auhinna parima koorisalvestise kategoorias. Plaadil kõlas muu hulgas ka Urmas Sisaski looming. 2010. aastal pälvis ta kultuurkapitali helikunsti aastapreemia, 2020. aastal Eesti Muusikanõukogu muusikapreemia.

Lahkus rahvalaulik Kihnu Virve

10. detsembri hommikul suri 94 aasta vanuses rahvalaulik Kihnu Virve.

"Anname teada, et täna hommikul lahkus meie väga kallis laulumemm," kirjutas laulja lapselaps laupäeval sotsiaalmeedias.

Kihnu Virve kodanikunimi oli Virve-Elfriide Köster (neiupõlvenimi Haavik). Ta oli sündinud 30. jaanuaril 1928 Pärnus.

Kihnu Virve oli sadade laulude autor, tema tuntui-

maks lauluks on "Merepidu". Selle laulu tegi kuulsaks ansambel Kukerpillid, kelle repertuaari on Kihnu Virve andnud kümneid lugusid.

Kihnu Virvel on aastate jooksul ilmunud neli plaati ja 2009. aastal oli ta Eesti naisartist, kelle plaate osteti Eestis kõige enam. 2008. aastal pälvis Kihnu Virve Pärnumaa vapimärgi ja 2011. aastal Valgetähe V klassi teenetemärgi.

Kihnu Virve
Foto: Ülo Josing / ERR

2018. aastal tabas Kihnu Virvet infarkt, kuid sellele vaatamata jätkas laulik esinemist.

Lahkus Saaremaa ajalehe Meie Maa omanik ja väljaandja Arne Pagil

Arne Pagil sündis Saaremaal 15. novembril 1940. aastal ja lahkus taevastele radadele nädal enne jõule – 18. detsembril 2022.

Arne sündis Sõrve neljalapselises peres. Paraku tuli perel repressioonide ohus ette võtta ohtlik merereis Rootsi. Seal sai ta hariduse ja toetas oma tegemistega riigi majandust.

Tänu ema ja teiste lähedaste tugevale eestlustundele suutis Arne säilitada eesti keele. Sealjuures väärilist imetlust tema erilise hoolimise ja armastuse kodusaare, eriti Sõrve vastu. Et kuidas oli ta nii noorelt oma sünnisaarde sedavõrd tugevalt juurdunud, et kohalik ajaleht oli talle väga oluline veel pensionieaski.

Arnest sai Meie Maa omanik 1992. aastal, kolm aastat pärast lehe uuel kujul ilmunist. Rasketel, kahe maakonna lehe ilmunise aastatel oli ta kui hea lapsevanem oma võsukest toetamas. Ta püüdis lehe tegemisel igaükselt arvestada saarte lugejate huve, lehe kaudu kaasa aidata nii lehe kui ka Saaremaa arengule.

Arne soovis, et tänapäeva kajastamise kõrval oleks pilk heidetud ka ajalukku ja et kajastamist leiaksid saarlaste läbielamised suure sõja ajal ja hiljem, sealhulgas küüditamised. Arne pidas ka kirikuteemat lehes väga oluliseks. 2013. aastal tunnustas Eesti evangeelne luterlik kirik teda aukirjaga. 2020. aasta veebruaris sai meedia-

ettevõtja Arne Pagilist Saare maakonna vapimärgi kavaler.

Meie Maa esimene "pesa" oli postkontori majas. Saaremaa Raadiost oli siis väga suur abi, selle reklaamidest sai tuge ka ajaleht. 1994. aastast, mil leht hakkas ilmu- ma nädalas kaks korda, hakkas Meie Maal hästi minema. Aasta hiljem ilmus leht juba kolm korda nädalas. Iga paari kuu järel tunti rõõmu tiraaži suurenemise üle. Raha saadi reklaamist, rahaprobleeme polnud. Lehe sisu muutus aina paremaks ja mitmekesisemaks. Palju aastaid ilmus Meie Maa kuuel päeval nädalas, kusjuures 15 aastat tihedas konkurents- teise maakonnalehega.

Lahkus kauaaegne aktiivne Clevelandi ja ümbruskonna eestlaste ühiskonna liige

Aavo Puussaar

Sündinud 22. veebruaril 1937 Pärnus
Surnud 10. detsembril 2022 Mentor, Ohio

Mälestame teda leinates ja avaldame siirast kaastunnet abikaasa Erikale ja poeg Martinile

Anu Eessalu Abbott
Silva Kikut Butterer
Teevi Champa perega
Alex ja Riina Gens
Ilmar ja Tiina Haller Perega
Ken ja Anne Holda
Lili Idnurm
Peeter ja Marianna Orro
Maret Ozkan
Andres ja Linda Riitel
Karin Imbi Ruus
Lia Nõukas Staaf
Paul ja Annely Thayer
Karl ja Anda Tubalkain
Toomas ja Paula Tubalkain
Lembi Veskimets perekonnaga
Õpetaja Peeter Pirn abikaasaga

Mälestame meie kauaaegset perekonnasõpra

Luige Lill

Puhka rahus!

Silvi, Mati, Mikk ja Kai Otsmaa
Mati, Milvi, Kristian ja Helena Laan
Helge Laan
Johannes Nukk
Kaie Pallo

Lahkus kallis nooruspõlve sõber ja ristiema

Helgi Tennison Goppelt

Sündinud 2. veebruaril 1928
Surnud 14. novembril 2022

Mälestavad

ristitütar Tiina Liivet
Elma Tarmu Liivet

Meie Maa väärikas juubel- lipidugi sai ära peetud, kus lehe tegevjuht Priit Rauniste lausus, et ilma Arnet ei oleks me täna juubelit tähistamas. Sajale aastale tuli aga lisa veel kolm aastat ja 20 päeva. Viimane lehenumber ilmus 22. aprillil 2022 ning tegevjuht kirjutas oma artik-

lis, et lehe väljaandmine on Pagilile maksma läinud kaks miljonit eurot. 29 aastat Meie Maa omanik olnud Arne märkis samas artiklis, et lõpetamine on väga raske otsus, aga midagi ei ole teha. Väga kurb on.

Arne Pagil, rahulikku und, saarlased ei unusta Sind!

FREE ESTONIAN WORD

Nr. 49, Thursday, December 22, 2022

Merry Christmas
and A Happy New Year!

Tamula lake in Võru city, South Estonia. Photo by Kertu Luisk.

Bay Area Baltic Christmas Fair

For the eighth year, Bay Area Baltic organizations held the annual Baltic Christmas Fair on Saturday, December 3 at the Latvian Lutheran Church Hall in San Francisco.

Nearly twenty vendors from the Baltic communities offered a wide variety of Baltic gifts, crafts, and treats for sale. This year's event had a record number of attendees, including more and more San Franciscans without a strong Baltic connection who are drawn to the Noe Valley event's relaxed, neighborhood feel, its sharing of holiday traditions, and the popular lunch plate served by the ladies of the Latvian church.

Even as the festive season has arrived, the gravity of Russia's war on Ukraine is not forgotten. The fair raised \$2000 overall for the nonprofit organization Nova Ukraine and its humanitarian aid projects, thanks to donations from the fair proceeds, from generous attendees, and from the Estonian Society bake sale table. Volunteer bakers offered up delicious holiday favorites for the cause, including *pepparkakor*, gingerbread raspberry torte, pumpkin and gingerbread spice loaves, oatmeal chocolate chip cookies, *kirju koer*, *rummipallid*, *rukki-leib*, *kringel*, and *rugelach*. By the afternoon, every item had been sold and all monies raised went towards this essential cause.

The San Francisco Estonian Society, Northern California Latvian Association, and San Francisco Lithuanian American Community host several events together during the year, including the Christmas

fair and the Bay Area Baltic Picnic in June. This past October, the groups also came together for a first-ever Baltic folk dance workshop afternoon, intended to bring folk dance to a wider audience by teaching and learning Estonian, Latvian, and Lithuanian dances in a casual setting, without performance as a goal. Around 50 attendees of all ages came to dance

together at the first session; everyone is welcome to join next time in the spring! For more information about Baltic and Estonian events in the Bay Area, contact us at sanfranciscoeestiselts@gmail.com.

San Francisco Estonian Society

Photos: SF Estonian Society

THE ERA OF THE LANGUAGE BUTTON

Riina Kindlam

This article appeared in the "Üleilmse eestluse" / "Global Estonian" November 2022 news-letter in both Estonian and English

(www.globalestonian.com)

There used to be an unwritten rule in Estonian communities abroad that CHILDREN, ANIMALS and ELDERS were always spoken to in Estonian.

Riina Kindlam

Slightly older children immediately picked up on how this worked. It was the result of upbringing and following by example, which ensured that things were passed on. There was an understanding that we were all working together for the greater good of a system that brought us endless joy.

Acknowledging this unwritten rule marked an interesting shift in language use. Something to the effect of: "As skillful language jugglers, we often can't be bothered to speak to each other in Estonian, but we know very well when it's the right time and place. And so we switch languages to support those younger and out of respect for our seniors." The fact that people communicate with their pets (and animals in general) in their native language is a matter of the heart and thereby very telling.

As for following generations born abroad, the "children-animals-elders rule" that has been in force for over half a century is generally no longer perceived or followed. The telephone message game has experienced a disconnect. But that's not all. Rumour has it that in most Estonian diaspora communities, speaking exclusively Estonian is no longer possible – natural or logical, polite or fair; in other words sustainable. On the other side of the Atlantic, English-language support must be used. This is indeed true, sometimes.

Attitude leads the way, exposure sets the table

It seems to me, as both a former member of the community and currently as an observer from afar, that for some time people have been

unduly quick in giving up using Estonian, often in situations where it is by no means the only option. The reasons for this change are easy to understand: a decrease in the language proficiency of native Estonian speakers (uncomfortable to speak, limited vocabulary) and welcoming and including non-Estonian speakers. Not wanting any child, parent or other interested person to feel excluded or inferior. This desire to be welcoming is human, it's also a familiar phenomenon in Estonia. But this should not occur at the cost of the focus language becoming secondary, particularly at a time when it needs unprecedented support and a valuable resource (currently still) exists – in the form of a significant number of native speakers.

Is the desire to include people of other backgrounds in learning a second language exclusion? Would Estonian camps abroad be void of young people if we adopted a bold new direction and offered more innovative Estonian language education tailored specifically to them? In the past, families were the main source of Estonian language, now all families need wider community support and cooperation.

We aren't supporting, but in fact cheating the enthusiastic youth of our community, if we don't provide them with opportunities to HEAR Estonian being spoken (by us, the older generation), to READ it (for example on social media, where people seem reluctant to communicate in Estonian) and to PRACTICE it in a friendly and encouraging multigenerational environment, at any and all levels of proficiency.

Continued on p. 14